

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ປະທານປະເທດ

ເລກທີ... 026 /ປປທ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 06 ມັງກອນ 2020

ລັດຖະດຳລັດ ຂອງປະທານປະເທດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ກ່ຽວກັບການປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍກິລາ-ກາຍຍະກຳ (ສະບັບປັບປຸງ)

- ອີງຕາມ ລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015) ໝວດທີ VI ມາດຕາ 67 ຂໍ 1;
- ອີງຕາມ ມະຕິຂອງກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ ສະບັບເລກທີ 29/ສພຊ, ລົງວັນທີ 25 ພະຈິກ 2019 ກ່ຽວກັບການຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍກິລາ-ກາຍຍະກຳ (ສະບັບປັບປຸງ);
- ອີງຕາມ ຫັ້ງສືສະເໜີຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ສະບັບເລກທີ 31/ຄປຈ, ລົງວັນທີ 10 ທັນວາ 2019.

ປະທານປະເທດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດຳລັດ:

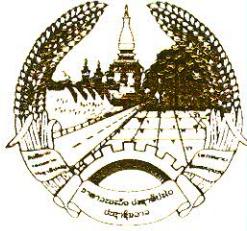
ມາດຕາ 1 ປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍກິລາ-ກາຍຍະກຳ (ສະບັບປັບປຸງ).

ມາດຕາ 2 ລັດຖະດຳລັດສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ

ບຸນຍັງ ວິລະຈິດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 29 /ສພຊ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 25 / 11 / 19

ມະຕິ
ຂອງກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ
ກ່ຽວກັບການຮັບຮອງເອົາກິດໝາຍວ່າດ້ວຍກິລາ-ກາຍຍະກຳ (ສະບັບປັບປຸງ)

ອີງຕາມລັດຖະບານສະພາແຫ່ງຊາດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015)
ມາດຕາ 53 ຂຶ້ 1 ແລະ ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍສະພາແຫ່ງຊາດ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015) ມາດຕາ 11 ຂຶ້ 1.

ພາຍຫຼັງທີ່ກອງປະຊຸມສະໄໝສາມັນ ເທື່ອທີ 8 ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ຊຸດທີ VIII ໄດ້ຄືນຄວ້າຝຶຈາລະນາ
ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ເລີກເຊິ່ງ ກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງກິດໝາຍວ່າດ້ວຍກິລາ-ກາຍຍະກຳ (ສະບັບປັບປຸງ) ໃນວາລະ
ກອງປະຊຸມ ຄັ້ງວັນທີ 25 ພະຈິກ 2019.

ກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ ຕິກລົງ:

ມາດຕາ 1 ຮັບຮອງເອົາກິດໝາຍວ່າດ້ວຍກິລາ-ກາຍຍະກຳ (ສະບັບປັບປຸງ) ດ້ວຍຄະແນນສຽງໜ້າຍກວ່າເຄື່ອງໜຶ່ງ
ຂອງຈຳນວນສະມາຊີກສະພາແຫ່ງຊາດ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ.

ມາດຕາ 2 ມະຕິສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປາມີ ຍ່າທີ່ຕູ້

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 74 /ສພຊ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 25 ພະຈິກ 2019

ກົດໝາຍ
ວ່າດ້ວຍກິລາ-ກາຍຍະກຳ
(ສະບັບປັບປຸງ)

ພາກທີ I
ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 1 (ປັບປຸງ) ຈຸດປະສົງ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ກຳນົດ ຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມ ກວດກາ ວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອຮັດໃຫ້ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ມີການຂະໜາຍຕົວ, ມີຄຸນນະພາບ, ຮ້າວໜ້າ, ຫັນສະໄໝ, ເລີມສ້າງບັນຍາກາຕາທີ່ສິດໃສໃນສັງຄົມ ແຮດໃຫ້ຜົນລະເມືອງລາວມີສຸຂະພາບແຂງແຮງ ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈ, ມືນໍ້າໃຈນັກກິລາ, ເຄົາລົບກົດລະບຽບ, ກະຕິກາ ແລະ ມີສະຕິຊາດ ແນໃສຟັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ສົ່ງເສີມດ້ານພອນສະຫວັນ, ຍົກສູງຖານະບົດບາດ, ກຽດສັກສືຂອງຊາດ ແລະ ເຝັ້ມທະວີຄວາມສາມັກຄົງ, ມິດຕະພາບ ສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັບອະນຸພາກຜົ່ນ, ພາກຜົ່ນ ແລະ ສາກົນ, ປະກອບສ່ວນເຊົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຜັດທະນາປະເທດຊາດ.

ມາດຕາ 2 (ປັບປຸງ) ກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແມ່ນ ຂະບວນການເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ການຮຽນ, ການຝຶກແອບ, ການຝຶກຊ້ອມ, ການແຂ່ງຂັນ, ການສະແດງ, ການເລັກປ່ຽນປິດຮຽນ ແບບບຸກຄົນ, ແບບໜຸ່ຄະນະ ທີ່ ມີສີລະປະ ແລະ ລວດລາຍສະເພາະກ່ຽວກັບກິລາ.

ມາດຕາ 3 (ປັບປຸງ) ການອະທິບາຍຄຳສັບ

ຄຳສັບທີ່ນີ້ໃຊ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຄວາມໝາຍ ດັ່ງນີ້:

1. ນັກກິລາ ຫ້າຍເຖິງ ຜູ້ທີ່ຫຼັ້ນກິລາ, ເຂົ້າຮ່ວມ ຜິກແອບ, ຜິກຊ້ອມ, ສະແດງ ແລະ ແຂ່ງຂັນກິລາປະເຟດໃດໜຶ່ງ;
2. ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຫ້າຍເຖິງ ຜູ້ບໍລິຫານການກິລາ, ຜູ້ຊ່ວຊານກ່ຽວກັບກິລາ, ນັກວິທະຍາສາດ, ນັກຈິດຕະສາດ, ນັກການແຜດກິລາ, ກຳມະການຕັດສິນ ແລະ ຄຸຝຶກກິລາ;

4. ຜົນກົກລາ ຫມາຍເຕີງ ຜູ້ທີ່ມີວິຊາສະແພາ, ມີຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ, ປະສົບການ, ຄວາມຊຳນານ ແລະ ເປັນຜູ້ແນະນຳ, ຜົກສອນວິຊາກົກລາ-ກາຍຍະກຳ ປະເທດໄດ້ຫຼຶງ ໃຫ້ແກ້ນກົກລາ;

5. ເຕັມອາເໂຣບິກ ຜໍາຍເຖິງ ການອອກກຳລັງກາຍ ຕາມລັງຫວະສຽງດິນທີ ຫຼື ສຽງແງ;

6. ກະຕິກາ ຫມ່ຍເຖິງ ຂໍ້ກໍານົດຂອງປະເພດກີລາໄດ້ໜຶ່ງ ວາງອອກຕາມປະເພດກີລາທີ່ມີຄວາມເອກະພາບ ເພື່ອເປັນປ່ອນອີງໃນການແຂ່ງຂັນຢ່າງຍຸຕິທໍາ.

ມາດຕາ 4 (ປັບປຸງ) ນະໂຍບາຍຂອງລັດກ່ຽວກິບວຽກງານກົລາ-ກາຍຍະກຳ

ລັດ ຕີ່ເອົາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເປັນວຽກງານທີ່ສຳຄັນ ໃນການຜັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ຫາງດ້ານສູຂະພາບ ຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈ, ສ້າງໃຫ້ຄືນເຮົາເປັນຜູ້ທີ່ມີຄວາມ ດຸໜັ້ນ, ອິດທຶນ, ບຸ່ນທ່ຽງ, ແຂ້ມແຂງ, ເສຍສະລະ, ມີລະບຽບວິໄນ, ເອກອ້າງທະນິງໃຈ, ມິນໍ້າໃຈຮັກຊາດ ເຮັດໃຫ້ສັງຄົມມີຊື່ວິດຊີວາ ແລະ ມີບັນຍາກາດເປີກບານມ່ວນຂຶ້ນ.

ລັດ ສິ່ງເສີມການສ້າງຂະບວນການກົລາ-ກາຍຍະກຳມວນຊຸມ ແລະ ການສ້າງກົລາລະດັບສູງ ກ່າວໄປເຖິງການສ້າງກົລາອາຊີບ ແລະ ອະນຸລັກ, ຜັດທະນາກົລາ-ກາຍຍະກຳຜົ່ນເມືອງ ຂອງປະຊາຊົນລາວບັນ ດາເຟົ້າ, ກົລາ-ກາຍຍະກຳ ອະນຸຊຸມ, ເຢົາວະຊຸມ, ຊາວຫຼຸມ, ນັກຮຽນ, ນັກສຶກສາ, ຜູ້ອາຍຸສູງ, ແມ່ຍິງ ແລະ ຄົນຝຶການ.

ລັດ ເອົາໃຈໃສ່ຜັດທະນານກົງລາ-ກາຍຍະກຳ ດ້ວຍການສ້າງໂຄງລ່າງເືັ້ນຖານ, ສະຫນອງງົບປະມານ, ພາຫະນະ, ວັດຖະກອນ, ຄຸຟິກ, ຜູ້ຊ່ຽງຊານ, ບຸກຄະລາກອນກົງລາ-ກາຍຍະກຳ ຫັງພາຍໃນ ແລະ ຕາງປະເທດ ໂດຍມີນະໂຍບາຍສໍາເລີມສະເພາະແກ່ນກົງລາ ທີ່ມີຜອນສະຫວັນ ແລະ ມີຜົນງານດີເດັ່ນ.

ລັດ ຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຫັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ລົງທຶນໃສ່ການຝັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ດ້ວຍການສ້າງເງື່ອນໄຂອໍານວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ນະໂຢບາຍອື່ນ ຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 5 (ປັບປຸງ) ຫຼັກການ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານກົລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການ ດັ່ງນີ້:

1. ສອດຕ່ອງກັບແນວທາງ ນະໂຍບາຍ, ລັດຖະທຳມະນຸນ, ກິດຂໍາຍ ແລະ ແຜນຝັດທະນາ
ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ;

2. มีลักษณะเด่น, มะนาวฉุน, วิบากลาสก้า และ ทันตะไช;

3. ຕິດຜົນກັບການສຶກສາ, ວັດທະນະທຳ, ການຝັດທະນາຄົມລຸ່ມໜຸ່ມ, ສ້າງນັກກຳລາໃຫ້ມີກໍາລັງກາຍແຂງແຮງ, ມີຫວັນຜົບ, ມີລະບຽບວິໄນເຂັ້ມງວດ, ມີນໍ້າໃຈຮັກຊາດ, ມີຄວາມອົດທຶນເສຍສະລະ, ມີຈິດໃຈເຂັ້ມແຂງ, ມີຄວາມຄຸນໜົ້ນ, ຫ່າງໄຈຈາກສິ່ງເສບຕິດ ແລະ ສິ່ງຫຍໍ້ທີ່ອື່ນໆ;

4. ຮັບປະກັນໃຫ້ທຶນສະດີ ຕິດຜັນກັບຜິດຕິກຳຕົວຈິງ, ຕິດຜັນກັບການຝຶກແອບ, ຝຶກຊ່ອມ,
ການສະແດງ ແລະ ການແຂ່ງຂັນ ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ລະດັບຊາດ, ອະນຸພາກຝັ້ນ, ພາກຝັ້ນ ແລະ ສາກົນ;

5. ມີຄວາມສະເໜີພາບ, ເປັນເອກະພາບ, ຖືກຕ້ອງ, ໂປ່ງໃສ, ເປົດຜິຍ, ຍຸຕິທໍາ ແລະ ສາມາດກວດສອບໄດ້;

6. ສອດຄ່ອງກັບສິນທີສັນຍາ ແລະ ສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາສີ.

ມາດຕາ 6 (ບັນບຸງ) ສິດ ແລະ ຜັນທະຂອງຜົນລະເມືອງລາວຕໍ່ວຽກງານກົລາ-ກາຍຍະກຳ

ຜົນລະເມືອງລາວທຸກຄົນໄດ້ຍື່ນຢັ້ງຢືນວ່າ ອາຍຸ, ແຜນ, ໄວ, ສູຂະພາບ, ການຝຶການ, ຖານະ ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ລວມແຕ່ມີສິດເຂົ້າຮ່ວມການເຄື່ອນໄຫວກົລາ-ກາຍຍະກຳປະເທດຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ ກິດ ຈະກຳການອອກກໍາລັງກາຍ, ການຫຼັ້ນ, ການສະແດງ, ການແຂ່ງຂັນ, ການຊົມ, ການເຊຍ ແລະ ການຝຶດທະນາກົລາ-ກາຍຍະກຳ.

ບຸກຄົນ, ຕອບຄົວ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ມີຜັນທະປະກອບສ່ວນທຶນຮອນ, ພາຫະນະ, ວັດຖຸປະກອນ, ເຫຼືອແຮງ ແລະ ສະຕິປັນຍາ ເຂົ້າໃນການຝຶດທະນາກົລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍ ຕົວ, ເຂັ້ມແຂງ, ກ້າວໜ້າ ແລະ ທັນສະໄໝ.

ມາດຕາ 7 (ໃຫຍ່) ຂອບເຂດການນໍາໃຊ້ກົດໝາຍ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ນໍາໃຊ້ສໍາລັບ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຫ້າງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ເຄື່ອນໄຫວວຽກງານກ່ຽວກັບກົລາ-ກາຍຍະກຳ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

ມາດຕາ 8 (ບັນບຸງ) ການຮ່ວມມືສາກົນ

ລັດ ສິ່ງເສີມການຝຶກັນຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ, ອະນຸພາກຝັ້ນ, ພາກຝັ້ນ ແລະ ສາກົນ ດ້ວຍການແລກປ່ຽນປົດຮຽນດ້ານວິຊາການ, ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ, ການຈັດການ ແຂ່ງຂັນ, ການເຂົ້າຮ່ວມການສະແດງ, ການແຂ່ງຂັນ, ການສ້າງນັກກົລາ, ຍິກລະດັບບຸກຄະລາກອນກົລາ-ກາຍຍະກຳ ແລະ ການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງຝຶ້ນຖານ ເຝື່ອຝຶດທະນາວຽກງານກົລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ, ປະຕິບັດສິນທີສັນຍາ ແລະ ສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາສີ.

ພາກທີ ||

ກົລາ-ກາຍຍະກຳ

ໝວດທີ 1

ໝວດ, ລາຍການ, ລະດັບ ແລະ ຮຸບແບບ ກົລາ-ກາຍຍະກຳ

ມາດຕາ 9 (ບັນບຸງ) ຊົດກົລາ-ກາຍຍະກຳ

ໝວດກົລາ-ກາຍຍະກຳ ແມ່ນ ການຈັດຫຼາຍປະເທດກົລາເຂົ້າເປັນໝວດສະເພາະ ຕາມລັກສະນະຂອງການແຂ່ງຂັນ.

ກົລາ-ກາຍຍະກຳ ມີ ສາມໝວດ ດັ່ງນີ້:

1. ທາງອາກາດ;
2. ທາງບົກ;
3. ທາງນໍ້າ.

ແຕ່ລະໝວດກິລາ-ກາຍຍະກຳ ມີ ຫຼາຍປະເຜດ. ແຕ່ລະປະເຜດຕ້ອງໄດ້ຮັບການຢືນຈາກ ສະຫະັັນກິລາ-ກາຍຍະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ລະດັບຊາດ ໂດຍມີການຮັບຮອງຈາກຂະແໜງການ ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ.

ມາດຕາ 10 (ປັບປຸງ) ລາຍການກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ລາຍການກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແມ່ນ ລາຍການແຂ່ງຂັນ ຂອງແຕ່ລະປະເຜດກິລາ ຕາມລະບຽບ ແລະ ກະຕິກາ ຂອງແຕ່ລະຄົ້ງ ແລະ ແຕ່ລະປະເຜດກິລາ ເປັນຕົ້ນ:

- ປະເຜດໂດດຈ້ອງ ມີລາຍການ ສີລະປະ, ເປົ້າຫາຍ ແລະ ອື່ນໆ;
- ປະເຜດແລ່ນ ມີລາຍການແລ່ນ ຫົ່ງຮ້ອຍແມັດ, ສອງຮ້ອຍແມັດ, ສີຮ້ອຍແມັດ, ຫົ່ງຜົນຫ້າຮ້ອຍແມັດ, ສີບັນແມັດ, ແລ່ນມາຮາທອນ ແລະ ແລ່ນ ອື່ນໆ;
- ປະເຜດບານເຕະ ມີລາຍການບານເຕະຊາຍ, ບານເຕະຍິງ;
- ປະເຜດລອຍນໍ້າ ມີລາຍການ ຫົ່ງຮ້ອຍແມັດ, ສອງຮ້ອຍແມັດ, ສີຄຸນຫົ່ງຮ້ອຍແມັດ, ຫົ່ງຜົນຫ້າຮ້ອຍແມັດ ແລະ ອື່ນໆ.

ມາດຕາ 11 (ປັບປຸງ) ລະດັບ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໄດ້ຈັດລະດັບຕາມຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຄວາມສາມາດ ຂອງກິລາ-ກາຍຍະກຳ.

ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ມີ ສອງລະດັບ ດັ່ງນີ້:

1. ກິລາ-ກາຍຍະກຳມວນຊີນ

- ຮາກຖານ ມີ ບ້ານ, ໂຮງຮຽນ, ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ແລະ ອື່ນໆ;
- ຂະແໜງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ມີ ກະຊວງ, ອົງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງຂັ້ນ ແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ.

2. ກິລາລະດັບສູງ

- ລະດັບຊາດ;
- ລະດັບອະນຸພາກຟື້ນ, ພາກຟື້ນ ແລະ ສາກິນ.

ມາດຕາ 12 ຮຸບແບບ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ມີ ສອງຮຸບແບບ ດັ່ງນີ້:

1. ສະໜັກຫຼັ້ນ;

2. ອາຊີປ.

ໝວດທີ 2

ກົລາ-ກາຍຍະກຳມວນຊຸມ

ມາດຕາ 13 (ປັບປຸງ) ກົລາ-ກາຍຍະກຳມວນຊຸມ

ກົລາ-ກາຍຍະກຳມວນຊຸມ ແມ່ນ ກິດຈະກຳ ການຝຶກແອບ, ການຝຶກຊ້ອມ, ການສະແດງ, ການຫຼັ້ນ, ການແຂ່ງຂັນ ກົລາ-ກາຍຍະກຳຂອງພົນລະເມືອງທົ່ວໄປ ໂດຍບໍ່ຈໍາແນກເຊື້ອຊາດ, ອາຍຸ, ແດ, ໄວ, ສຸຂະພາບ, ການຝຶການ, ຖານະຫາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ບຸ້ໃນຮາກຖານ, ຂະແໜງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແນໃສສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ, ຄວາມສາມັກຄື ແລະ ຄວາມມວນຊຸມເປັນຕົ້ນຕໍ່ ໂດຍປະຕິບັດຕາມກິດລະບຽບ, ເຕັກນິກ ແລະ ກະຕິກາ ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນແຕ່ລະໄລຍະ.

ກົລາ-ກາຍຍະກຳມວນຊຸມ ປະກອບດົວຍ:

- ກົລາ-ກາຍຍະກຳມວນຊຸມທົ່ວໄປ;
- ຜະລະສຶກສາ ແລະ ກົລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນສະຖານການສຶກສາ;
- ກົລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນກໍາລັງປະກອບອາວຸດ.

ກ. ກົລາ-ກາຍຍະກຳມວນຊຸມທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 14 (ປັບປຸງ) ກົລາ-ກາຍຍະກຳ ເຟືອສຸຂະພາບ

ກົລາ-ກາຍຍະກຳ ເຟືອສຸຂະພາບ ແມ່ນ ຂະບວນການຫັດກາຍຍະບໍລິຫານ, ການອອກກຳວັງກາຍ, ການຫຼັ້ນກົລາ, ການຢ່າງ, ການແລ່ນ, ເຕັມອາເໂຣບິກ, ໂຍຄະ, ການຢຶດຢູດ, ເຕັມເຊີຍລິດເດີ ແລະ ຂະບວນການແຂ່ງຂັນກົລາ-ກາຍຍະກຳປະເຟດຕ່າງໆ ເຟືອເສີມສ້າງສຸຂະພາບແຂງແຮງ ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈ, ສ້າງຄວາມສາມັກຄື, ຄວາມມວນຊຸມ.

ລັດ ແລະ ສັງຄົມ ສ້າງເງື່ອນໄຂ, ສິ່ງເສີມໃຫ້ພົນລະເມືອງ ທຸກແດ, ທຸກໄວ ດັດເຕືອນໃຫວ່າ ຜຶກແອບ, ຜຶກຊ້ອມ, ຫຼື້ນ, ສະແດງ ແລະ ແຂ່ງຂັນກົລາ-ກາຍຍະກຳ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.

ອີງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊຸມທຸກຂັ້ນ ຕ້ອງເອົາໃຈໃສໂຄສະນາສຶກສາອົບຮົມ ໃຫ້ພົນລະເມືອງ, ຜູ້ອາຍສູງ, ແມ່ຍິງ ມີຄວາມຕົ້ນຕົວ ແລະ ຕັ້ງໜ້າເຂົ້າຮ່ວມການເຄື່ອນໄຫວກົລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ເປັນຂະບວນ ຜົດຝຶນ ແລະ ສະໜໍ້ສະໜີ.

ມາດຕາ 15 (ປັບປຸງ) ກົລາ-ກາຍຍະກຳ ສໍາລັບຄົນຜິການ

ກົລາ-ກາຍຍະກຳ ສໍາລັບຄົນຜິການ ແມ່ນ ຂະບວນການຫຼັ້ນກົລາ-ກາຍຍະກຳ, ການແຂ່ງຂັນກົລາຄົນຜິການປະເຟດຕ່າງໆ ຕາມກິດລະບຽບ, ເຕັກນິກ ແລະ ກະຕິກາ ການແຂ່ງຂັນກົລາຄົນຜິການ ສາກົນ.

ລັດ ສິ່ງເສີມໃຫ້ຄົນຜິການ ດັດເຂົ້າຮ່ວມການເຄື່ອນໄຫວກົລາ-ກາຍຍະກຳ ເຟືອສຸຂະພາບ ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ສ້າງຄວາມມວນຊຸມ, ຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານຈິດໃຈ ເຊື່ອມຕົວເຂົ້າສັງຄົມເປັນຢ່າງດີ, ຜ້ອມກັນນັ້ນ ລັດ ມີນະໂຍບາຍສິ່ງເສີມໃຫ້ບຸກຄົນ, ການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ອຸປະຖໍາກົລາ-ກາຍຍະກຳ ສໍາລັບຄົນຜິການ.

ລັດ ແລະ ສັງຄົມ ປະຕິບັດລະບອບອຸດໜູນ ຕໍ່ນັກງົລາ-ກາຍຍະກຳຄົມຝຶການ ໃນການຝຶກແອບ, ຝຶກຊ້ອມ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນຊີງລາງວັນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ລະດັບຊາດ, ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກົນ.

ອີງການຄຸມຄອງງົລາ-ກາຍຍະກຳທຸກຂັ້ນ ຕ້ອງປະສານສົມທີບກັບອີງການການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ຄົມຝຶການເຂົ້າຮ່ວມຂະບວນການກົລາ-ກາຍຍະກຳ ຜ້ອມກັນນັ້ນ ກໍຕ້ອງຄົ່ນຄວ້າອອກແບບກົດຈະກຳ, ຫຼັກສຸດ, ຕໍາລາ ກົລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄົມຝຶການແຕ່ລະປະເຜດ.

ມາດຕາ 16 (ບັບປຸງ) ກົລາ-ກາຍຍະກຳ ສໍາລັບຜູ້ອອກແຮງງານ

ກົລາ-ກາຍຍະກຳ ສໍາລັບຜູ້ອອກແຮງງານ ແມ່ນ ຂະບວນການຫັດກາຍຍະບໍລິຫານ, ການອອກກຳລັງກາຍ, ຫຼື້ນກົລາ, ການຢ່າງ, ການແລ່ນ, ເຕັ້ນອາເໂຣບິກ, ໂຍຄະ ແລະ ຂະບວນການແຂ່ງຂັນກົລາ-ກາຍຍະກຳປະເຟດຕ່າງໆ ເພື່ອເສີມສ້າງສຸຂະພາບແຂງແຮງ ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈ, ສ້າງຄວາມສາມັກຄື, ຄວາມມວນຊຸມ.

ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບຸກຄົນ ຫັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊຸມ ທີ່ນຳໃຊ້ແຮງງານ ຕ້ອງຈັດຕັ້ງໃຫ້ຜູ້ອອກແຮງງານທີ່ຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນໄດ້ເຄື່ອນໄຫວກົລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ ແລະ ສາມາດປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຕົນຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກົລາ ຕ້ອງສົມທີບກັບກະຊວງສາຫະລະນະສຸກ, ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສ້າງປຶ້ມຄຸມຫັດກາຍຍະບໍລິຫານ, ອອກແບບກົດຈະກຳກົລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອສຸຂະພາບ ແລ້ວນໍາໄປເຜີຍແຜ່ຢ່າງກວ່າງຂວາງ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ຜູ້ອອກແຮງງານ ກໍຕ້ອງມີຄວາມຕິ່ນຕົວເຕືອນໄຫວກົລາ-ກາຍຍະກຳ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິຕາມເງື່ອນໄຂ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງຕົນ.

ມາດຕາ 17 (ບັບປຸງ) ກົລາ-ກາຍຍະກຳຝຶ່ນເມືອງ

ກົລາ-ກາຍຍະກຳຝຶ່ນເມືອງ ແມ່ນ ກົດຈະກຳທີ່ມີຮຸບແບບການຫຼັ້ນ, ການສະແດງ, ການແຂ່ງຂັນແບບດັ່ງດີມ ຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ໃນວັນບຸນ, ພາຍໃຕ່ ເພື່ອເສີມສ້າງສຸຂະພາບແຂງແຮງ ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈ, ສ້າງຄວາມສາມັກຄື, ຄວາມມວນຊຸມ ເຊັ່ນ ກົລາໝາກຂ່າງ, ກົລາໝາກແລ້ວ, ຍິ່ງໜ້າ, ຊ່ວງເຮືອ, ແຂ່ງກອງຄຸ້, ກອງຫາງ, ມວຍລາຍລາວ, ຕິຄີ, ໄນໝາກຄອນ ແລະ ປະເຟດຮື່ນ.

ລັດ ອະນຸລັກ ແລະ ສິ່ງເສີມກົລາ-ກາຍຍະກຳຝຶ່ນເມືອງຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ໃຫ້ມີການຝັດທະນາ, ຍືນຍິງ ແລະ ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ.

ອີງການຄຸມຄອງວຽກງານກົລາ-ກາຍຍະກຳແຕ່ລະຂັ້ນ ແລະ ສັງຄົມ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຈັດຕັ້ງ, ເຄື່ອນໄຫວກົລາ-ກາຍຍະກຳຝຶ່ນເມືອງຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.

ມາດຕາ 18 (ບັບປຸງ) ກົລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອການບັນເທິງ

ກົລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອການບັນເທິງ ແມ່ນ ກົດຈະກຳ ຊຶ່ງຜູ້ຫຼັ້ນນຳມາສະແດງ ເພື່ອຄວາມມວນຊຸມ ແລະ ເອກອ້າງຄວາມສາມາດໃນການຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ການສະແດງກົລາ, ການເຕັ້ນອາເໂຣບິກ, ເຕັ້ນເຊີຍ ແລະ ອື່ນໆ.

ລັດ ສ້າງເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ການຝັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອການບັນທຶກ ແນໃສ່ສິ່ງເສີມຜູ້ທີ່ມີພອນສະຫວັນ, ຄວາມສາມາດຝີເສດ ແລະ ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງສັງຄົມ.

ອີງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳແຕ່ລະຂັ້ນ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອການບັນທຶກໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມເງື່ອນໄຂ ແລະ ລະບຽບການ.

ມາດຕາ 19 ການແຂ່ງຂັນກິລາ-ກາຍຍະກຳມວນຊຸມ

ການແຂ່ງຂັນກິລາ-ກາຍຍະກຳມວນຊຸມ ແມ່ນ ການແຂ່ງຂັນທີ່ໄປກ່ຽວກັບປະເຟກິລາ-ກາຍຍະກຳໃດໆນັ້ນ ໂດຍບໍ່ເຈົ້າຈີງເຖິງທີ່ຕິ, ມາດຕະຖານ ແຕ່ຕ້ອງດຳເນີນໄປຕາມກົດລະບຽບ ແລະ ກະຕິກາ ການແຂ່ງຂັນປະເຟດັ່ງກ່າວ ແນໃສ່ສ້າງຄວາມມວນຊຸມ, ຄວາມສາມັກຄື, ສຸຂະພາບ, ມິດຕະພາບ, ຄວາມເຂົ້າໃຈຊື່ກັນ ແລະ ກັນ ຫັງເປັນການປະກອບສ່ວນເຮັດໃຫ້ສັງຄົມມີຄວາມປອດໄສ, ຫ່າງໄກຈາກສິ່ງເສັບຕິດ.

ການຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາ-ກາຍຍະກຳມວນຊຸມ ແມ່ນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ໃຫ້ມີການຄຸ້ມຄອງຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ.

ຂ. ພະລະສຶກສາ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນສະຖານການສຶກສາ

ມາດຕາ 20 (ປັບປຸງ) ພະລະສຶກສາ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນສະຖານການສຶກສາ

ພະລະສຶກສາ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນສະຖານການສຶກສາ ແມ່ນ ວິຊາຮຽນໜີ້ ໃນຫຼັກສຸດການສຶກສາ ແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຮຽນມີຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດຝີ້ຖານ ກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໂດຍຜ່ານບົດຮຽນການເຄື່ອນໄຫວດັ່ງກ່າວ ເພື່ອເປັນການສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ, ຄວາມສາມັກຄື, ຄວາມມວນຊຸມ, ລະບຽບວິໄນ, ຜູ້ທີ່ມີພອນສະຫວັນດ້ານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຫັງເປັນການປະກອບສ່ວນປະຕິບັດການສຶກສາຮອບດ້ານ.

ມາດຕາ 21 (ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ຫັ້ນທີ່ ຂອງສະຖານການສຶກສາ

ສະຖານການສຶກສາ ຫັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊຸມ ມີ ສິດ ແລະ ຫັ້ນທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ປະຕິບັດຕາມຫຼັກສຸດ, ໂຄງການ ກ່ຽວກັບພະລະສຶກສາ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
2. ຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້ ໂຄງລ່າງຝຶ່ນຖານ, ວັດຖະກອນ ກ່ຽວກັບພະລະສຶກສາ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ;
3. ຈັດຕັ້ງໃຫ້ນກຽນ, ນັກສຶກສາ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການເຄື່ອນໄຫວກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນສະຖານການສຶກສາ ແລະ ສັງຄົມ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
4. ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພໃຫ້ແກ່ຜູ້ສອນ ແລະ ຜູ້ຮຽນ ໃນເວລາເຄື່ອນໄຫວພະລະສຶກສາ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
5. ສິ່ງເສີມນັກຮຽນ, ນັກສຶກສາ ຜູ້ມີພອນສະຫວັນຫາງດ້ານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຫັງຮັບປະກັນການສຶກສາຮໍ່າຮຽນ ຂອງນັກຮຽນ, ນັກສຶກສານັ້ນ;
6. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດຫັ້ນທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 22 (ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງຄຸພະລະສຶກສາ

ຄຸພະລະສຶກສາ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ປະຕິບັດການສິດສອນວິຊາພະລະສຶກສາ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກສຸດ;
2. ຈັດຕັ້ງການເຄື່ອນໄຫວກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນສະຖານການສຶກສາ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
3. ສົ່ງເສີມ, ບໍາລຸງນັກຮຽນ, ນັກສຶກສາ ເປັນຕົ້ນ ຜູ້ທີ່ມີຜອນສະຫວັນດ້ານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ສາມາດເຄື່ອນໄຫວເລີ່ມມາແຕ່ຍິ່ໄວ;
4. ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນ, ນັກສຶກສາ ໃນການເຄື່ອນໄຫວພະລະສຶກສາ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
5. ໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍອື່ນ ຕາມລະບຽບການ;
6. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດຫ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 23 (ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງນັກຮຽນ, ນັກສຶກສາ

ນັກຮຽນ, ນັກສຶກສາ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຕັ້ງຫ້າສຶກສາຮຽນຮູ້ວິຊາພະລະສຶກສາ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ແລະ ເຂັ້ມງວດ;
2. ເຂົ້າຮ່ວມການເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳ ພະລະສຶກສາ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຕາມຜອນສະຫວັນຂອງຕົນ;
3. ຜິກແອບ, ຜິກຊ້ອມ, ສະແດງ, ແຂ່ງຂັນ ກິລາລະດັບສູງ ແລະ ສາມາດເຂົ້າຄັດເລືອກເປັນນັກກິລາລະດັບສູງ;
4. ນຳໃຊ້, ປົກປັກຮັກສາ ໄຄງລ່າງຝຶ່ນຖານ, ວັດຖຸປະກອນ, ພາຫະນະ ຂອງວຽກງານພະລະສຶກສາ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນສະຖານການສຶກສາໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ;
5. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດຫ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 24 (ປັບປຸງ) ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງລັດ ຕໍ່ພະລະສຶກສາ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນສະຖານການສຶກສາ

ລັດ ຈັດສັນທຶນ, ສ້າງໂຄງລ່າງຝຶ່ນຖານ, ສະຫນອງວັດຖຸປະກອນ, ພາຫະນະ ໃຫ້ແກ່ວຽກງານພະລະສຶກສາ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນສະຖານການສຶກສາຂອງລັດ.

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ມີຫ້າທີ່ສ້າງຫຼັກສຸດ ພະລະສຶກສາ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ສໍາລັບສະຖານການສຶກສາ ລວມທັງການສ້າງບໍາລຸງຄູ, ການແນະນຳ ການເຄື່ອນໄຫວກິລາ-ກາຍຍະກຳ.

ກະຊວງ, ອົງການ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກເອກະຊົນທີ່ມີສະຖານການສຶກສາ ຕ້ອງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຈັດສັນທຶນ, ກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງຝຶ່ນຖານ, ສະຫນອງວັດຖຸປະກອນ, ສັບຊ້ອນຄຸພະລະສຶກສາ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ແກ່ສະຖານການສຶກສາທີ່ຂຶ້ນກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ.

ສໍາລັບນັກຮຽນ, ນັກສຶກສາ ທີ່ເປັນນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ລະດັບຊາດ, ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກົນ ພາຍຫຼັງສໍາເລັດການຝິກແອບ, ຜິກຊ້ອມ, ການສະແດງ, ການແຂ່ງຂັນ ແລ້ວ ລັດ ມິນະໂຍບາຍໃຫ້ນັກຮຽນ, ນັກສຶກສາດັ່ງກ່າວໄດ້ສືບຕໍ່ຮຽນ, ບໍາລຸງ, ສອບເສັງ ແລະ ໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍອື່ນ ຕາມລະບຽບການ.

ຄ. ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນກໍາລັງປະກອບອາວຸດ

ມາດຕາ 25 (ປັບປຸງ) ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນກໍາລັງປະກອບອາວຸດ

ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນກໍາລັງປະກອບອາວຸດ ແມ່ນ ການຝຶກແອບ, ການຝຶກຊ້ອມ, ການສະແດງ, ການແຂ່ງຂັນກິລາ-ກາຍຍະກຳທົ່ວໄປ ແລະ ກິລາ-ກາຍຍະກຳຂອງກໍາລັງປະກອບອາວຸດ ເພື່ອສົ່ງເສີມສູຂະພາບ, ຄວາມສາມັກຄື ແລະ ຄວາມມ່ວນຊື່ນ, ປະກອບສ່ວນຮັດໃຫ້ກໍາລັງປະກອບອາວຸດມີ ສີລະປະຍຸດ, ຍຸດທະວີທີ, ຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ລະບຽບວິໄນ ແລະ ແບບແຜນທັນສະໄໝ.

ມາດຕາ 26 (ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງກໍາລັງປະກອບອາວຸດ

ກໍາລັງປະກອບອາວຸດ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຝຶກແອບກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ, ນັກຮົບ ຂອງຕົນຢ່າງຄົບຖ້ວນ, ເປັນປົກກະຕິ ແລະ ຫ້ວເຖິງ;
2. ສ້າງທຸກເງື່ອນໄຂໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ, ນັກຮົບ ໄດ້ມີໂອກາຕເຂົ້າຮ່ວມຂະບວນການກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນກົມກອງຂອງຕົນ ແລະ ໃນສັງຄົມ;
3. ນໍາໃຊ້, ປຶກປັກຮັກສາ ໂຄງລາງພື້ນຖານ, ວັດຖຸປະກອນກິລາ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ;
4. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 27 (ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງພະນັກງານ, ນັກຮົບ

ພະນັກງານ, ນັກຮົບ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ເອົາໃຈເສີຝຶກແອບ, ຝຶກຊ້ອມກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຕາມແຜນການຂອງກົມກອງຕົນ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
2. ເຂົ້າຮ່ວມຂະບວນການເຄື່ອນໄຫວກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນກົມກອງຂອງຕົນ ແລະ ສັງຄົມ;
3. ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກເຂົ້າເປັນນັກກິລາລະດັບສູງ ຫຼື ທີມຊາດ ຢູ່ໃນສະຫະພັນກິລາປະເພດຕ່າງໆ;
4. ໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍ ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ;
5. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 28 (ປັບປຸງ) ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງລັດ ຕໍ່ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນກໍາລັງປະກອບອາວຸດ

ລັດ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຕໍ່ວົງກາງນິກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນກໍາລັງປະກອບອາວຸດ ດັ່ງນີ້:

1. ຈັດສັນທິ່ດິນ, ສ້າງໄຄງລ່າງພື້ນຖານ, ສະໜອງວັດຖຸປະກອນ, ພາຫະນະ, ງົບປະມານ, ສ້າງ, ຜຶກອົບຮົມ ແລະ ຍົກລະດັບ ນັກກິລາ ແລະ ບຸກຄະລາກອນກິລາ ຫ້າພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ;
2. ກໍານົດມາດຕະຖານກ່ຽວກັບການຝຶກແອບ, ການຝຶກຊ້ອມ, ການສ້າງ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການຍົກລະດັບ ນັກກິລາ ແລະ ບຸກຄະລາກອນກິລາ ພ້ອມທັງກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ລາງວັນ ສໍາລັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ.

ធម៌ទី 3
ភូមិលេខ៍

มาตรา 29 (ปั๊บปุ๊ง) กีฬาละดับสูง

ກິລາລະດັບສູງ ແມ່ນ ກິລາເຜື່ອເປົ້າໝາຍແຂ່ງຂັນໃນລະດັບຊາດ, ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກົນ ໂດຍມີການຝຶກຊ້ອມ ແລະ ນໍາໃຊ້ມາດຕະຖານ, ເຕັກນິກ, ຍຸດທະວີທີ ແລະ ວິທະຍາສາດການ ກິລາ.

ມາດຕາ 30 (ປັບປຸງ) ການຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາລະດັບສູງ

ການຈັດການແຂ່ງຂັນກົລວະດັບສູງ ແມ່ນ ການຈັດຕັ້ງແຂ່ງຂັນກົລວະປະເຟດໃດໜຶ່ງ ຫຼື ຖ້າຍປະເຟດໃນທົ່ວປະເທດ ລວມທັງງານມະຫາກໍາກົລວະແຫ່ງຊາດ, ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກິນ.

ມາດຕາ 31 (ປັບປຸງ) ການອະນຸຍາດຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາລະດັບສູງ

ການຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາລະດັບສູງ ປະເພດໃດໜຶ່ງ ໃນທົ່ວປະເທດ ແມ່ນ ລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ເປັນຜູ້ອະນຸຍາດ ຕາມການສະເໜີຂອງປະທານສະຫະຜັນກິລາແຫ່ງຊາດທີ່ ກຽວຂ້ອງ.

ການຈັດງານມະຫາກໍາກີລາເຫັ່ງຊາດ, ອະນຸພາກຝຶ້ນ, ພາກຝຶ້ນ ແລະ ສາກິນ ຢູ່ ສປປ ລາວ
ແມ່ນ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີເປັນຜູ້ອະນຸຍາດ ຕາມການສະເໜີຂອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ
ກີລາ.

ມາດຕາ 32 (ປັບປຸງ) ຕະນະກິລາທີ່ມຊາດ

ຄະນະກົລາທີມຊາດ ປະກອບດ້ວຍ ຄະນະນຳ, ອຸຝຶກ, ກຳມະການຕັດສິນ, ນັກກົລາ, ແຜດ ແລະ ນັກຂ່າວ.

ຄະນະກົລາທີມຊາດປະເພດໃດໜຶ່ງ ຫຼື ຫ້າຍປະເພດທີ່ເຄືອນໄຫວ ຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ຖືກແຕ່ງຕັ້ງໂດຍລັດຖະມົນຕິກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກົລາ ຕາມການສະເໜີຂອງປະທານສະຫະພັນກົລາແຫ່ງຊາດທີ່ກຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 33 (ປັບປຸງ) ມາດຕະຖານ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງນັກກິລາທີມຊາດ

ນັກກົລາທີ່ມຊາດ ມີ ມາດຕະຖານ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

1. ເປັນຄົນທີ່ຖືສັນຊາດລາວ ຫຼື ສັນຊາດອື່ນ ຕາມການຕົກລົງຂອງລັດຖະບານ;
  2. ມີນໍ້າໃຈຮັກຊາດລາວ, ມີຄຸນສິມບັດ, ມີຈັນຍາບັນ, ມີນໍ້າໃຈນັກກິລາ, ມີຄວາມເສຍສະລະ, ມີຄວາມມຸ່ງຫວັງຝັດທະນາຕົນເອງ, ມີລະບຽບວິໄນ, ມີສະຕິຕໍ່ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ;
  3. ມີຜອນສະຫວັນ ແລະ ຖືກຄົດເລືອກໂດຍຜູ້ຂ່ຽວຊານສະເພາະດ້ານ;

4. ມີສຸຂະພາບແຊງແຮງ.

ນັກກິລາທີມຊາດ ທີ່ຖືກຄັດເລືອກ ຕາມມາດຕະຖານ ແລະ ເງື່ອນໄຂດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງໄດ້ຂຶ້ນ ທະບຽນຕາມລະບຽບການ.

ມາດຕາ 34 (ປັບປຸງ) ການມອບໂອນ, ຍົກຍ້າຍ ນັກກິລາ

ການມອບໂອນ, ຍົກຍ້າຍ ນັກກິລາສະໜັກຫຼິ້ນ ຫຼື ອາຊີບ ລະຫວ່າງສະໄໝສອນກິລາ-ກາຍ ຍະກຳ ພາຍໃນ ຫຼື ຕ່າງປະເທດ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມການຕິກິລິງກັນ ໂດຍມີການຮັບຮູ້ຈາກສະຫະຜັນກິລາແຫ່ງຊາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ລະບຽບການຂອງສະຫະຜັນກິລາ ສາກົນ.

ມາດຕາ 35 (ປັບປຸງ) ການຮັບຮອງຜົນງານ ແລະ ສະຖິຕິການແຂ່ງຂັນ

ຄະນະສະຫະຜັນກິລາແຫ່ງຊາດ ຂອງກິລາປະເຟດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຜູ້ຮັບຮອງຜົນງານ, ຈັດລະດັບ ແລະ ສະຖິຕິການແຂ່ງຂັນກິລາດັ່ງກ່າວ ຫັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ມາດຕາ 36 (ປັບປຸງ) ການກຳນົດລາງວັນ

ຄະນະກຳມະການຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາ ເປັນຜູ້ກຳນົດລາງວັນ ແລະ ບໍາເນັດ ສໍາລັບການແຂ່ງຂັນກິລາລະດັບສຸງ ໃນແຕ່ລະຄົ້ງ.

ໝວດທີ 4 ກິລາ-ກາຍຍະກຳສະໜັກຫຼິ້ນ ແລະ ກິລາອາຊີບ

ມາດຕາ 37 (ໃໝ່) ກິລາ-ກາຍຍະກຳສະໜັກຫຼິ້ນ

ກິລາ-ກາຍຍະກຳສະໜັກຫຼິ້ນ ແມ່ນ ກິລາທີ່ຈັດຂຶ້ນ ເຝື່ອຄວາມມ່ວນຊື່ນ, ຄວາມສາມັກຄື, ມິດຕະພາບ ໂດຍບໍ່ຢືນຢັນອາຊີບ.

ມາດຕາ 38 (ປັບປຸງ) ນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳສະໜັກຫຼິ້ນ

ນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳສະໜັກຫຼິ້ນ ແມ່ນ ຜູ້ຫຼິ້ນກິລາ-ກາຍຍະກຳໂດຍບໍ່ຢືນຢັນອາຊີບເປັນຕົ້ນ ຫຼື ເຝື່ອສຸຂະພາບ, ຄວາມສາມັກຄື ແລະ ຄວາມມ່ວນຊື່ນ.

ນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳສະໜັກຫຼິ້ນ ມີ ສີດ ແລະ ຜັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ຂຶ້ນທະບຽນສັງກັດສະໄໝສອນ ຫຼື ສະຫະຜັນກິລາ-ກາຍຍະກຳໃດໆນີ້ ຕາມຄວາມສະໜັກໃຈຂອງຕົນ;
2. ຜິກແອບ, ຜິກຊ້ອມ, ເຄື່ອນໄຫວກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຕາມສະໄໝສອນ ຫຼື ສະຫະຜັນກິລາ-ກາຍຍະກຳທີ່ຕົນສັງກັດ;

3. ເຂົ້າຮ່ວມການສະແດງ, ການແຂ່ງຂັນ ໃນນາມສະໄມສອນ ຫຼື ສະຫະພັນກິລາ-ກາຍຢະກຳທີ່ຕິນສັງກັດ;
4. ຖືກຄົດເລືອກ, ຮັບຮອງເອົາເປັນນັກກິລາທີ່ມຊາດ ຕາມມາດຕະຖານ, ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງທີ່ມຊາດ;
5. ໄດ້ຮັບການຢ້ອງຢໍ, ລາງວັນ ແລະ ນະໂຍບາຍອື່ນ ຕາມຜົນງານຂອງປະເັດກິລາ-ກາຍຢະກຳ ທີ່ຕິນໄດ້ແຂ່ງຂັນ;
6. ໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍ ເມື່ອມີການເຈັບເປັນ, ຜິການ, ເສຍຊີວິດ ໃນເວລາເຄື່ອນໄຫວກິລາ-ກາຍຢະກຳ ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ;
7. ຍົກຍໍາຍໄປສັງກັດຢູ່ສະໄມສອນອື່ນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ຕາມການຕິກລົງເຫັນດີຂອງສະໄມສອນ ແລະ ສະຫະພັນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
8. ຮັບໃຊ້ສະໄມສອນ, ສະຫະພັນກິລາ-ກາຍຢະກຳ ແລະ ຮັບໃຊ້ຊາດ ຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ;
9. ນໍາໃຊ້ສຶກ ແລະ ປະຕິບັດຜັນທະອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 39 (ໃໝ່) ກິລາອາຊີບ

ກິລາອາຊີບ ແມ່ນ ກິລາທີ່ຈັດການແຂ່ງຂັນຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ຕາມມາດຕະຖານສາກົນ ໂດຍມີອີງການກິລາອາຊີບສາກົນ ຫຼື ສະຫະພັນກິລາສາກົນ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງ, ກຳນົດລະບຽບ ແລະ ມີລາງວັນ ທີ່ກຳນົດໄວ້ ຕາມແຕ່ລະປະເັດກິລາ.

ມາດຕາ 40 (ປັບປຸງ) ນັກກິລາອາຊີບ

ນັກກິລາອາຊີບ ແມ່ນ ຜູ້ນັກກິລາທີ່ຍືດເຖິງເປັນອາຊີບ ໂດຍມີອີງການກິລາອາຊີບ ເປັນຜູ້ຮັບຮອງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ຕາມລະບຽບການ ຂອງແຕ່ລະປະເັດກິລາ.

ນັກກິລາອາຊີບ ມີ ສິດ ແລະ ຜັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ເຮັດສັນຍາ, ຂັ້ນທະບຽນສັງກັດສະໄມສອນ, ສະຫະພັນກິລາອາຊີບ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ລະບຽບການ ຂອງກິລາສາກົນ;
2. ປະຕິບັດຕາມສັນຍາທີ່ຕິນໄດ້ເຊັນກັບສະໄມສອນ, ສະຫະພັນກິລາອາຊີບ;
3. ເຂົ້າຮ່ວມການຄັດເລືອກ ແລະ ແຂ່ງຂັນໃນທີ່ມຊາດ, ຮັບໃຊ້ຊາດ ຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ;
4. ໄດ້ຮັບການຢ້ອງຢໍ, ລາງວັນ ແລະ ນະໂຍບາຍອື່ນ ຕາມຜົນງານທີ່ຕິນໄດ້ແຂ່ງຂັນ;
5. ໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍ ເມື່ອມີການເຈັບເປັນ, ເສຍອີງຄະ, ເສຍຊີວິດ ໃນເວລາເຄື່ອນໄຫວກິລາ ຕາມລະບຽບການ ແລະ ສັນຍາ;

6. ຍົກຍ້າຍໄປສັງກັດຢູ່ສະໂມສອນອື່ນ ຫັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ຕາມການຕິກລົງເຫັນດີຂອງສະໂມສອນ ແລະ ສະຫະັນກິລາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
  7. ເສຍັນທະລາຍໄດ້ໃຫ້ລັດ ຕາມກົດໝາຍ;
  8. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດພັນທະອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.
- ສໍາລັບ ມາດຕະຖານ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ຂອງນັກກິລາອາຊີບ ດັກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງໜາກ.

ພາກທີ III

ການຝັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ໝວດທີ 1

ການຝັດທະນານັກກິລາ ແລະ ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ມາດຕາ 41 (ປັບປຸງ) ການຝັດທະນານັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ການຝັດທະນານັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແມ່ນ ການເລືອກເຝັ້ນ, ເຕົ້າໄຮມ, ບໍາລຸງ, ສ້າງ, ຜຶກແອບ, ຜຶກຊ້ອມ, ທິດສອບນັກກິລາ ໃນລະດັບລຸ່ມອາຍຸຕ່າງໆ ລວມທັງນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳມົວໜົນ ໃຫ້ມີຄວາມຊຳນານ, ສຸຂະພາບແຂງແຮງ, ມືນໍ້າໃຈຮັກຊາດ, ອິດທິນ, ດຸໜັນ, ມີຫາວີຟີ ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມການຫຼັ້ນ, ການສະແດງ, ການແຂ່ງຂັນ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ.

ມາດຕາ 42 (ປັບປຸງ) ການຝັດທະນານັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ທີ່ມີພອນສະຫວັນ ແລະ ນັກກິລາອາຊີບ

ການຝັດທະນານັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ທີ່ມີພອນສະຫວັນ ແລະ ນັກກິລາອາຊີບ ແມ່ນ ການເລືອກເຝັ້ນຜູ້ທີ່ມີພອນສະຫວັນແຕ່ເຢົາໄວ້ໃນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ປະເັດໃດໜຶ່ງ ມາເຕົ້າໄຮມ, ບໍາລຸງ, ສ້າງ, ຜຶກແອບ, ຜຶກຊ້ອມ ໃຫ້ເປັນລະບົບຕໍ່ນີ້ອ່າງ, ໃຫ້ມີຄວາມຊຳນານ ເພື່ອຮັບໃຊ້ການແຂ່ງຂັນລະດັບສູງໃນອະນຸຍາດ.

ລັດ ແລະ ສັງຄົມ ເອົາໃຈໃສ່ເປັນຜິເສດຕໍ່ການຝັດທະນານັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ທີ່ມີພອນສະຫວັນ ແລະ ນັກກິລາອາຊີບ ດ້ວຍການສ້າງໂຮງຮຽນພອນສະຫວັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ, ສຸນຝຶກ, ສະຖາບັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ, ສະໂມສອນ ແລະ ສະຫະັນກິລາຢູ່ສຸນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ລວມທັງການປະຕິບັດນະໂຍບາຍຢ່າງເໝາະສົມ.

ມາດຕາ 43 ການຝັດທະນາບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ການຝັດທະນາບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແມ່ນ ການຝຶກອົບຮົມ, ບໍາລຸງ, ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ທາງດ້ານທິດສະດີ ແລະ ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງກ່ຽວກັບວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃຫ້ແກ່ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອຮັບໃຊ້ວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ.

ລັດ ແລະ ສັງຄົມ ເອົາໃຈໃສ່ຝັດທະນາ ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ດ້ວຍການລົງທຶນສ້າງໂຮງຮຽນ, ສຸນ, ສະຖາບັນ, ສະຫນອງງົບປະມານ, ພາຫະນະ, ວັດຖຸປະກອນ, ຄຸ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໃຫ້ແກ່ການຝັດທະນາບຸກຄະລາກອນດັ່ງກ່າວ ແນໃສເຮັດໃຫ້ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ມີການຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນເລື້ອຍໆ.

ໜົດທີ 2

ການຝັດທະນາວິຊາການ ແລະ ວິທະຍາສາດກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ມາດຕາ 44 (ປັບປຸງ) ວິຊາການ ແລະ ວິທະຍາສາດກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ວິຊາການ ແລະ ວິທະຍາສາດກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແມ່ນ ທຶນສະດີ ແລະ ພິດຕິກຳ ກ່ຽວກັບ ເຕັກນິກ, ຍຸດທະວິທີ ທີ່ສົມບູນ ຊຶ່ງໄດ້ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ, ຫົດລອງ ແລະ ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສອນ, ຜິກ ອົບຮົມ, ຜິກແອບ, ຜິກຊ້ອມ, ຫົດສອບ, ສະແດງ ແລະ ແຂ່ງຂັນ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

ມາດຕາ 45 (ປັບປຸງ) ການຝັດທະນາວິຊາການ ແລະ ວິທະຍາສາດກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ການຝັດທະນາວິຊາການ ແລະ ວິທະຍາສາດກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແມ່ນ ການຄົ້ນຄວ້າ, ຊອກ ອຸ້ນ, ວິໄຈ, ສະຫຼຸບເປັນທິດສະດີ ຫຼື ບົດຮຽນໃໝ່ທີ່ທັນສະໄໝຂຶ້ນເລື່ອຍໆ ແລ້ວນຳເອົາໄປປະຕິບັດໃນພິດຕິກຳ ຕົວຈີງ ເຊັ່ນ ການຝິກແອບ, ຜິກຊ້ອມ, ຫົດສອບ, ສະແດງ ແລະ ແຂ່ງຂັນ.

ລັດ, ສັງຄົມ, ບຸກຄົນ ທັງໝາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນການຝັດທະນາວິຊາການ ແລະ ວິທະຍາສາດກິລາ-ກາຍຍະກຳ ດ້ວຍການລົງທຶນເຂົ້າໃສ່ການຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ, ກໍສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ສະໜອງພາຫະນະ, ວັດຖຸປະກອນ, ວິບປະມານ, ບຸກຄະລາກອນໃຫ້ແກ່ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ເປັນຕົ້ນ ການສ້າງສະຖານການສຶກສາ, ສະຖາບັນວິທະຍາສາດການກິລາ-ກາຍຍະກຳ.

ໜົດທີ 3

ການຝັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ມາດຕາ 46 (ປັບປຸງ) ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແມ່ນ ສະຖານການສຶກສາ, ຜິກແອບ, ຜິກຊ້ອມ, ສະແດງ, ແຂ່ງຂັນ ຊຶ່ງມີດັ່ງນີ້:

1. ສະຖານການສຶກສາ ແລະ ສະຖາບັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ;
2. ສະໄມສອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
3. ໂຮງຮຽນພອນສະຫວັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
4. ສຸນກິລາ, ສະຖານທີ່ຜິກແອບ, ຜິກຊ້ອມ, ສະແດງ ແລະ ແຂ່ງຂັນ;
5. ສະຖານທີ່ບໍລິການກິລາ-ກາຍຍະກຳ.

ມາດຕາ 47 (ປັບປຸງ) ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຝັດທະນາ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ພາຫະນະ ແລະ ວັດຖຸປະກອນ

ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຈັດສັນທິກິນ ເຜື່ອສ້າງ ແລະ ພັບປຸງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ປະກອບພາຫະນະ, ວັດຖຸປະກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ທີ່ຂຶ້ນກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນໃຫ້ດີຂຶ້ນເລື່ອຍໆ ເປັນຕົ້ນ ສະຖານການສຶກສາ, ບ້ານ, ເມືອງ, ແກະສະບານ, ນະຄອນ, ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ, ໂຮງງານ, ສໍານັກງານ, ອົງການ ແລະ ອື່ນງ.

ມາດຕາ 48 (ປັບປຸງ) ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງລັດ

ລັດ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຈັດສັນທຶນ, ສ້າງໂຄງລ່າງຝຶ່ນຖານ, ປະກອບພາຫະນະ, ວັດຖຸ ປະກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອຮອງຮັບການຝຶກແອບ, ຜິກຊ້ອມ, ສະແດງ, ແຂ່ງຂັນ ແລະ ເປັນເຈົ້າພາບ ຈັດການແຂ່ງຂັນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ລະດັບຊາດ, ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກິນ.

ໝາວດທີ 4

ການຝັດທະນາການເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ລະດັບຊາດ, ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກິນ

ມາດຕາ 49 (ປັບປຸງ) ການຝັດທະນາການເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນ

ການຝັດທະນາການເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ລະດັບຊາດ, ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກິນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນ ດັ່ງນີ້:

1. ການວາງແຜນ;
2. ການຄັດເລືອກ;
3. ການບໍາລຸງ, ຜິກແອບ ແລະ ຜິກຊ້ອມ;
4. ການທິດສອບ;
5. ການເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນ;
6. ການສະຫຼຸບ, ຍ້ອງຍໍ ແລະ ໃຫ້ລາງວັນ.

ມາດຕາ 50 (ປັບປຸງ) ການວາງແຜນ

ການວາງແຜນ ແມ່ນ ການກະກຽມຄວາມຜ້ອມຮອບດ້ານ ດ້ວຍການຄັດເລືອກ, ເຕົ້າໂຮມ, ບໍາລຸງ, ຜິກແອບ, ຜິກຊ້ອມ ແລະ ທິດສອບນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຜ້ອມທັງການກະກຽມບຸກຄະລາກອນອື່ນ, ສະຖານທີ່, ພາຫະນະ, ວັດຖຸປະກອນ ແລະ ວົບປະມານຮັບໃຊ້ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນມີປະ ສິດທິຜົນ.

ມາດຕາ 51 (ປັບປຸງ) ການຄັດເລືອກ

ການຄັດເລືອກນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຕ້ອງດຳເນີນຕາມຫຼັກການ, ມາດຕະຖານ, ວິທະຍາ ສາດ, ຄວາມສາມາດຕົວຈິງ, ຍຸທິທ່າ, ໂປ່ງໃສ ແລະ ສາມາດກວດສອບໄດ້ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຜູ້ທີ່ ມີຄຸນສິມບັດ, ມີພອນສະຫວັນ, ມີລະບຽບວິໄນ, ມີຄວາມສາມາດ, ມີຄວາມແຂງແຮງ, ມີປະສິບການ ແລະ ເຕົ້າໂຮມເຂົ້າສູນໃຫ້ທັນເວລາ.

ມາດຕາ 52 (ປັບປຸງ) ການບໍາລຸງ, ຜິກແອບ ແລະ ຜິກຊ້ອມ

ການບໍາລຸງ, ຜິກແອບ ແລະ ຜິກຊ້ອມນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມແຜນການເຂົ້າ ຮ່ວມການແຂ່ງຂັນ, ຜິກແອບ, ຜິກຊ້ອມ ໂດຍອີງໃສຈຸດຜິເສດຂອງນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແລະ ຄຸແຂ່ງຂັນເພື່ອ ໃຫ້ສາມາດຍາດໄດ້ໄຊຊະນະ.

ມາດຕາ 53 (ປັບປຸງ) ການທິດສອບ

ການທິດສອບນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແມ່ນ ການກວດກາ, ແຂ່ງຂັນ ເພື່ອປະເມີນຜົນດ້ານ ຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດຂອງນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ກ່ຽວກັບເຕັກນິກ, ຍຸດທະວິທີ, ພະລະກຳລັງ ແນໃສ່ເສີມ ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງຄຸນນະພາບ ຂອງນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ກ່ອນເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນ.

ມາດຕາ 54 ການເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນ

ນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ, ຄຸຟິກ, ຜູ້ບໍລິຫານການກິລາ ຕ້ອງໄດ້ຍິກສູງນໍ້າໃຈຮັກຊາດ, ຄວາມຮັບຜິດ ຊອບ, ຄວາມເສຍສະລະ, ຄວາມກ້າຫານ, ຄວາມອິດທິນ, ສຸມທຸກສະຕິປັນຍາ ແລະ ທຸ່ມເຫັນກຳລັງວັງຊາ ເຂົ້າໃນການແຂ່ງຂັນ ແນໃສ່ໃຫ້ສາມາດຍາດໄດ້ໃຊຊະນະ ແລະ ກຽດຊື່ສຽງ.

ມາດຕາ 55 ການສະຫຼຸບ, ຍ້ອງຍໍ ແລະ ໃຫ້ລາງວັນ

ຜ່ານການເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນແຕ່ລະຄົ້ງ ຕ້ອງມີການສະຫຼຸບຕີລາຄາ ແລະ ຖອດຖອນບົດຮຽນ, ຜັ້ນ ໄດ້ຮັບໄຊຊະນະ ນອກຈາກລາງວັນທີໄດ້ຮັບຈາກການແຂ່ງຂັນແລ້ວ ຍັງຈະໄດ້ຮັບບໍ່ເນັດ, ການຍ້ອງຍໍ ແລະ ນະໂຍບາຍອື່ນ ຈາກລັດ ແລະ ສັງຄົມ ຢ່າງໝ່າຍສົມ ແລະ ຕາມລະບຽບການ.

ໝວດທີ 5

ການຈັດການແຂ່ງຂັນ ກິລາ-ກາຍຍະກຳລະດັບຊາດ, ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກົນ

ມາດຕາ 56 (ປັບປຸງ) ການຈັດການແຂ່ງຂັນ

ການຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ລະດັບຊາດ, ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກົນ ຢູ່ສປປ ລາວ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ການແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບ ແລະ ກຳມະການ;
2. ການສ້າງກິດລະບຽບ;
3. ການກຽມສະຖານທີ່, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ພິທີເປີດ-ປິດ;
4. ການໂຄສະນາ ແລະ ບຸກລະດົມມວນຊົນ;
5. ການຮັກສາຄວາມສະຫງົບ ແລະ ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ;
6. ການຂຶ້ນແຜນງົງປະມານ.

ມາດຕາ 57 ການແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບ ແລະ ກຳມະການ

ໃນການຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາ-ກາຍຍະກຳແຕ່ລະຄົ້ງ ຕ້ອງມີການແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບ ແລະ ກຳມະການດ້ານຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ ດ້ານເຕັກນິກ, ກຳມະການຕັດສິນ, ສະຖານທີ່ແຂ່ງຂັນ, ການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ, ແຜດ, ທີ່ຜັກ, ອາຫານ, ການຂົນສົ່ງ.

ຄະນະຮັບຜິດຊອບ ແລະ ກໍາມະການແຂ່ງຂັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ດ້ວນຕ່າງໆ ຕ້ອງໄດ້ກຳນົດສິດ, ຫຼົມ
ທີ່, ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃຫ້ລະອຽດ, ຄືບຖ້ວນ ແລະ ແປ່ງງານກັນຢ່າງຈະແຈ້ງ.

ມາດຕາ 58 (ປັບປຸງ) ການສ້າງກິດລະບຽບ

ໃນການຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາ-ກາຍຍະກຳແຕ່ລະຄົ້ງ ຄະນະຮັບຜິດຊອບ ແລະ ກໍາມະການ
ດ້ວນຕ່າງໆ ຕ້ອງສ້າງກິດລະບຽບ, ກະຕິກາ ການແຂ່ງຂັນໃຫ້ເໝາະສົມຕາມຄວາມເປັນຈິງຂອງການແຂ່ງຂັນ
ດັ່ງກ່າວ ແລະ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບກິດໝາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ, ກິດລະບຽບ ແລະ ກະຕິກາ ຂອງລະດັບຊາດ,
ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກິນ.

ມາດຕາ 59 (ປັບປຸງ) ການກຽມສະຖານທີ່, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ຜິທີເປີດ-ປິດ

ເຜື່ອກະກຽມໃຫ້ແກ່ການເປັນເຈົ້າພາບຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາແຕ່ລະຄົ້ງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຕ້ອງ
ມີສະຖານທີ່ຝຶກແອບ, ຝຶກຊ້ອມ, ສະແດງ ແລະ ແຂ່ງຂັນ ລວມທັງທີ່ຝຶກ, ອາຫານ, ພາຫະນະຂົນສົ່ງ, ວັດ
ຖຸປະກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານສາກິນ ສໍາລັບແຕ່ລະປະເຟດກິລາ-ກາຍຍະກຳ ທີ່ທໍາການແຂ່ງ
ຂັນນັ້ນ ຜ້ອມນັ້ກໍຕ້ອງກະກຽມຜິທີເປີດ-ປິດ ຢ່າງເຫັນຈະສົມ.

ມາດຕາ 60 (ປັບປຸງ) ການໂຄສະນາ ແລະ ບຸກລະດົມມວນຊົນ

ໃນການເປັນເຈົ້າພາບຈັດການແຂ່ງຂັນແຕ່ລະຄົ້ງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ
ການຈັດຕັ້ງໂດຍສະເພາະ ຄະນະຮັບຜິດຊອບຈັດການແຂ່ງຂັນ ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ໂຄສະນາ ແລະ ປຸກລະດົມຂົນ
ຂວາຍ ໃຫ້ມວນຊົນມີຄວາມຕົ້ນຕົວເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ເປັນເຈົ້າພາບຮ່ວມກັນ.

ມາດຕາ 61 (ປັບປຸງ) ການຮັກສາຄວາມສະຫງົບ ແລະ ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ

ໃນການຈັດການແຂ່ງຂັນ ແຕ່ລະຄົ້ງ ຕ້ອງຮັບປະກັນຄວາມສະຫງົບ, ຄວາມປອດໄພ ແລະ
ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ ທັງໃນໄລຍະກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການແຂ່ງຂັນ.

ນອກຈາກຄະນະຮັບຜິດຊອບດ້ວນຄວາມສະຫງົບເປັນກໍາລັງຫຼັກແຫຼ່ງແລ້ວ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກ
ຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງອື່ນ ຕ້ອງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຮັກສາຄວາມສະຫງົບ ແລະ ຄວາມເປັນລະບຽບ
ຮຽບຮ້ອຍ.

ມາດຕາ 62 (ປັບປຸງ) ການຂຶ້ນແຜນງົບປະມານ

ໃນການຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແຕ່ລະຄົ້ງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຕ້ອງກະກຽມຂຶ້ນແຜນ
ງົບປະມານ ຕາມຄວາມເຫັນຈະສົມ ເພື່ອຮັບປະກັນວຽກງານດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ບັນລຸຜົນສໍາເລັດ ແລະ ຕ້ອງຄຸ້ມຄອງ,
ນໍາໃຊ້ງົບປະມານ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມກິດໝາຍ.

ໝວດທີ 6

ການໂຄສະນາວຽກງານກົລາ-ກາຍຍະກຳ

ມາດຕາ 63 (ປັບປຸງ) ການໂຄສະນາວຽກງານກົລາ-ກາຍຍະກຳ

ການໂຄສະນາວຽກງານກົລາ-ກາຍຍະກຳ ແມ່ນ ການສຶກສາອົບຮົມ, ເຜີຍແຜ່, ແນະນຳ, ການປະຊາສຳພັນ ໃຫ້ສັງຄົມຮູ້ໄດ້ຄຸນປະໂຫຍດ, ຈຸດປະສົງ, ຂະບວນການ, ວິທີການເຄື່ອນໄຫວ, ເຕັກນິກຂອງກົລາ-ກາຍຍະກຳ ແລະ ອື່ນໆ ແນໃສສ້າງຄ່ານີ້ຢືນ, ສ້າງສະຕິຊາດ, ຄວາມສາມັກຄື, ລະບຽບວິໄນ, ຈັນຍາບັນ, ຈັນຍາທຳ ແລະ ເຮັດໃຫ້ສັງຄົມໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການເຄື່ອນໄຫວຢ່າງກວ້າງຂວາງ ເພື່ອຝັດທະນາວຽກງານກົລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ນັ້ນບັນດີຂຶ້ນ.

ມາດຕາ 64 ເນື້ອໃນໂຄສະນາ

ເນື້ອໃນໂຄສະນາ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ການສະໜອງຄວາມຮູ້ທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບກິດລະບຽບ, ກະຕິກາ, ຫຼັກການການເຄື່ອນໄຫວ, ການຝັກແອບ, ການຝຶກຊ່ອມ, ການສະແດງ, ການແຂ່ງຂັນກົລາ-ກາຍຍະກຳ;
2. ການເຜີຍແຜ່ຄຸນປະໂຫຍດ, ເຕັກນິກ, ຍຸດທະວິທີ, ວິທະຍາສາດ, ຄຸມືການສິດສອນ ກ່ຽວກັບກົລາ-ກາຍຍະກຳຕ່າງໆ;
3. ການບຸກລະດົມ, ຂົນຂວາຍ ໃຫ້ສັງຄົມ, ລຸກໜູານເຂົ້າຮ່ວມການເຄື່ອນໄຫວຢ່າງກວ້າງຂວາງ, ການຝັດທະນາວຽກງານກົລາ-ກາຍຍະກຳ ດ້ວຍການປະກອບທຶນ, ຈິດໃຈ, ສະໜອງພາຫະນະ ແລະ ວັດຖຸປະກອນໃຫ້ແກ່ວຽກງານດັ່ງກ່າວ;
4. ການເຜີຍແຜ່ຜົນສຳເລັດ, ຜົນງານ, ການເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນຂອງນັກກົລາ-ກາຍຍະກຳແຕ່ລະລຸ່ມ ແລະ ເຕັ້ງຄົ້ງ;
5. ການຝົວຜັນ, ຮ່ວມມື, ແລກປ່ຽນບົດຮູນ ດ້ວນກົລາ-ກາຍຍະກຳກັບຕ່າງປະເທດ, ອະນຸພາກຝົ້ນ, ພາກຝົ້ນ ແລະ ສາກົນ.

ມາດຕາ 65 (ປັບປຸງ) ອຸບການ ແລະ ວິທີການໂຄສະນາວຽກງານກົລາ-ກາຍຍະກຳ

ການໂຄສະນາວຽກງານກົລາ-ກາຍຍະກຳ ນໍາໃຊ້ຮຸບການ ແລະ ວິທີການ ດັ່ງນີ້:

1. ຜ່ານລະບົບສິ່ນວົນຊັນຂອງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ເຊັ່ນ ສິ່ງຜົມ, ວິທະຍຸ, ໂກລະພາບ, ອິນເຕີເນັດ, ອິເນວ ແລະ ເວັບໄຊ;
2. ຜ່ານການປະຊາສຳພັນໃນງານແຂ່ງຂັນກົລາ-ກາຍຍະກຳ ເປັນຕົ້ນ ກົລານັກຮຽນສາມັນສຶກສາທີ່ວປະເທດ, ກົລາມະຫາວິທະຍາໄລທີ່ວປະເທດ, ມະຫາກຳກົລາເຫັ່ງຊາດ ແລະ ກົລາຄົນຜົກການທີ່ວປະເທດ;
3. ຜ່ານຮຸບການ ແລະ ວິທີການໂຄສະນາອື່ນ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບກິດໝາຍ.

ມາດຕາ 66 (ໃໝ່) ການຂໍອະນຸຍາດໂຄສະນາ

ບຸກຄົນ, ນິຕີບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຈຸດປະສົງໂຄສະນາວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳທຸກຮຸບແບບ ຕ້ອງໄດ້ຂໍອະນຸຍາດ ຜ່ານເນື້ອໃນນຳຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໝວດທີ 7 ກອງທຶນກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ມາດຕາ 67 (ປັບປຸງ) ການສ້າງຕັ້ງກອງທຶນ

ກອງທຶນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແມ່ນ ກອງທຶນທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອຝັດທະນາວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ກວ່າງຂວາງ, ກ້າວໜ້າ, ຫັນສະໄໝ ແລະ ມີຄຸນນະພາບ.

ມາດຕາ 68 (ປັບປຸງ) ແຜູ້ງກອງທຶນ

ກອງທຶນກິລາ-ກາຍຍະກຳໄດ້ມາຈາກ:

1. ການປະກອບສ່ວນຂອງລັດ;
2. ລາຍຮັບຈາກການແຊ່ງຂັນກິລາ ແລະ ລາຍໄດ້ອື່ນ ເປັນຕົ້ນ ການມອບໂອນ, ຍົກຍ້າຍນັກກິລາ, ການບໍລິການ, ການຂາຍລົຂະສິດ ແລະ ອຸປະກອນ ກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
3. ການຂ່ວຍເຫຼືອ ຫຼື ອຸປະຖໍາຈາກບຸກຄົນ, ນິຕີບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຫັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ;
4. ລາຍຮັບອື່ນ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ.

ສໍາລັບ ການມອບໂອນ, ຍົກຍ້າຍນັກກິລາ ແລະ ການບໍລິການ ກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງໜາກ.

ມາດຕາ 69 (ໃໝ່) ເປົ້າໝາຍການນຳໃຊ້ກອງທຶນກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ກອງທຶນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍ ດັ່ງນີ້:

1. ການຝັດທະນານັກກິລາ ແລະ ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ລະດັບຊາດ;
2. ປະກອບສ່ວນໃຫ້ທຶນການສຶກສາ, ການຄົ່ນຄວາວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໄນໄລຊີ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຕາມການຕິກລົງຂອງສະພາບໍລິຫານກອງທຶນ ຊັ້ງມີລະບຽບການຕ່າງໜາກ;
3. ປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ແລະ ສະຫວັດກິດໝາຍແກ່ ນັກກິລາ ແລະ ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ລະດັບຊາດ ໃນຮຸບແບບຕ່າງໆ ຕາມລະບຽບການ;
ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ກອງທຶນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍວ່າດ້ວຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຝາກທີ IV

ການຈັດຕັ້ງກິລາ-ກາຍຍະກຳທາງສັງຄົມ

ມາດຕາ 70 (ໃຫຍ່) ການຈັດຕັ້ງກິລາ-ກາຍຍະກຳທາງສັງຄົມ

ການຈັດຕັ້ງກິລາ-ກາຍຍະກຳທາງສັງຄົມ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ຄະນະກຳມະການໂອແລມປຶກແຫ່ງຊາດລາວ;
2. ຄະນະກຳມະການພາຮາແລມປຶກແຫ່ງຊາດລາວ;
3. ສະຫະຜັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
4. ສະຫະຜັນກິລາມະຫາວິທະຍາໄລລາວ;
5. ສະຫະຜັນກິລານັກຽນສາມັນລາວ;
6. ສະມາຄົມກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
7. ສະໂມສອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ.

ໜວດທີ 1

ຄະນະກຳມະການໂອແລມປຶກແຫ່ງຊາດລາວ

ມາດຕາ 71 ຄະນະກຳມະການໂອແລມປຶກແຫ່ງຊາດລາວ

ຄະນະກຳມະການໂອແລມປຶກແຫ່ງຊາດລາວ ມີຊື່ທີ່ວ່າ “ຄອລ” ເປັນອີງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ກ່ຽວກັບ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຂຶ້ງເປັນຕົວແທນໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ ໃນການເຂົ້າຮ່ວມຂະບວນການເຄື່ອນໄຫວກິລາໂອ ແລມປຶກ ອະນຸພາກຝັ້ນ, ພາກຝັ້ນ ແລະ ສາກົນ, ມີພາລະບົດບາດຝັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອນໍາເອົາຊື່ ສຽງກຽດສັກສິ, ປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຄົມໃນເວທີສາກົນ.

ມາດຕາ 72 (ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງຄະນະກຳມະການໂອແລມປຶກແຫ່ງຊາດລາວ

ຄະນະກຳມະການໂອແລມປຶກແຫ່ງຊາດລາວ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າຮ່ວມການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຜັດທະນາຂະບວນການກິລາ-ກາຍຍະກຳພາຍໃນປະເທດ;
2. ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ໃຫ້ສັງຄົມ ຮຸດໄດ້ຄຸນປະໂຫຍດຂອງກິລາ-ກາຍຍະກຳ, ມີຄວາມສາມັກ ຄື ແລະ ມີນໍ້າໃຈນັກກິລາ;
3. ສະຫັບສະໜູນສະຫະຜັນກິລາແຫ່ງຊາດ, ຂະແໜນງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ;
4. ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອ, ອຸປະຖໍາຈາກອີງການໂອແລມປຶກ ອະນຸພາກຝັ້ນ, ພາກຝັ້ນ ແລະ ສາກົນ ຕາມລະບຽບການ;
5. ປະສານສົບທິບກັບກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ເພື່ອຜັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ປະເພດຕ່າງໆໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານສາກົນ;
6. ສົມທິບກັບກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ກຽມເຂົ້າຮ່ວມງານແຂ່ງຂັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນລະດັບ ອະນຸພາກຝັ້ນ, ພາກຝັ້ນ ໚ັ້ງ ການເປັນເຈົ້າພາບງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ລະດັບຕ່າງໆ;

7. ເຂົ້າຮ່ວມເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳກິລາ-ກາຍຍະກຳ ທີ່ຄະນະກຳມະການໂອແລມປຶກສາກົນຮັບຮອງ ແລະ ວາງອອກ ເຊັ່ນ ຊີເກມ, ເອຊຽນເກມ, ອິນດຳເກມ, ພາຣາແລມປຶກເກມ, ໂອແລມປຶກເກມ;
8. ເປັນຕົວແທນຂອງຊາດ ໃນການເຄື່ອນໄຫວ, ຜົວຜັນຮ່ວມມືກັບການຈັດຕັ້ງກິລາໂອແລມປຶກຂອງຕ່າງປະເທດ, ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກົນ;
9. ໄດ້ຮັບຄັດເລືອກເຂົ້າໃນຄະນະບໍລິຫານງານຄະນະກຳມະການໂອແລມປຶກ ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກົນ;
10. ຮຽກໂຮມປະຊຸມຄະນະບໍລິຫານງານຄະນະກຳມະການໂອແລມປຶກແຫ່ງຊາດລາວ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມຄະນະບໍລິຫານງານຄະນະກຳມະການໂອແລມປຶກອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກົນ;
11. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ຂັ້ນທຶນຂອງຕົນຢ່າງເປັນປຶກກະຕິ;
12. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ໜວດທີ 2

ຄະນະກຳມະການພາຣາແລມປຶກແຫ່ງຊາດລາວ

ມາດຕາ 73 (ໃໝ່) ຄະນະກຳມະການພາຣາແລມປຶກແຫ່ງຊາດລາວ

ຄະນະກຳມະການພາຣາແລມປຶກແຫ່ງຊາດລາວ ມີຊື່ຫຍໍ້ວ່າ “ຄົມ” ເປັນອີງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ກ່ຽວກັບກິລາຄົນຜິການ ຂຶ້ງເປັນຕົວແທນໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ ໃນການເຂົ້າຮ່ວມຂະບວນການເຄື່ອນໄຫວກິລາຄົນຜິການໃນປະເທດ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກົນ, ມີພາລະບົດບາດຜັດທະນາ ແລະ ປຶກປ້ອງຂະບວນການກິລາພາຣາແລມປຶກຂອງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບກິດບັດພາຣາແລມປຶກສາກົນ.

ມາດຕາ 74 (ໃໝ່) ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ຂອງຄະນະກຳມະການພາຣາແລມປຶກແຫ່ງຊາດລາວ

ຄະນະກຳມະການພາຣາແລມປຶກແຫ່ງຊາດລາວ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າຮ່ວມການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຜັດທະນາຂະບວນການກິລາ-ກາຍຍະກຳ ພາຣາແລມປຶກ ຫັງພາຍໃນ, ຕ່າງປະເທດ, ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກົນ;
2. ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ວຽກງານພາຣາແລມປຶກລະດັບຊາດ, ໄຄງການຈັດກິດຈະກຳກິລາປະເຜດຕ່າງໆ ຂອງແຜນການຝັດທະນາກິລາຄົນຜິການ ໃນ ສປປ ລາວ;
3. ສະຫັບສະຫຼຸນວຽກງານກິລາຄົນຜິການແຫ່ງຊາດ, ບັນດາກະຊວງ, ອົງການ, ຂະແໜງການອື່ນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ່ອງຖິ່ນ;
4. ຮຽກໂຮມປະຊຸມ ຄະນະກຳມະການພາຣາແລມປຶກແຫ່ງຊາດລາວ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມຄະນະກຳມະການພາຣາແລມປຶກ ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກົນ;
5. ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອ, ອຸປະໜໍາຈາກອົງການພາຣາແລມປຶກອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກົນ ຕາມລະບຽບການ;

6. ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກເຂົ້າໃນຄະນະກຳມະການພາຮາແລມປິກ ອະນຸພາຜົ່ນ, ພາກົ່ນ ແລະ ສາກົນ;
7. ສົມທີບກັບກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ກຽມເຂົ້າຮ່ວມງານແຂ່ງຂັນກິລາພາຮາ ແລມປິກໃນລະດັບ ອະນຸພາຜົ່ນ, ພາກົ່ນ ແລະ ສາກົນ ຫຼື ການເຢັນເຈົ້າພາບງານກິລາພາຮາ ແລມປິກ ລະດັບຕ່າງໆ;
8. ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ທີ່ຄະນະກຳມະການພາຮາ ແລມປິກສາກົນຮັບຮອງ ແລະ ວາງອອກ ເຊັ່ນ ພາຮາເກມ, ພາຮາຊຽນເກມ, ພາຮາອິນດຳເກມ, ພາຮາແລມປິກເກມ;
9. ປະສານສືບທີບກັບກະຊວງ, ອົງການ, ອົງການປົກຄອງຫ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ເຜື່ອຝັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳຄົນຝົການປະເຟດຕ່າງໆ ໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານສາກົນເທື່ອລະກໍາວ;
10. ຜົວັນ, ຮ່ວມມືກັບການຈັດຕັ້ງກິລາພາຮາ ແລມປິກຂອງຕ່າງປະເທດ, ອະນຸພາຜົ່ນ, ພາກົ່ນ ແລະ ສາກົນ;
11. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ຂັ້ນທິງຂອງຕົນ ຢ່າງເຢັນປິກກະຕິ;
12. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ໝວດທີ 3 ສະຫະັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ມາດຕາ 75 (ປັບປຸງ) ສະຫະັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ສະຫະັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແມ່ນ ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳປະເຟດໃດໜຶ່ງ, ມີພາລະບົດບາດເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ຜັດທະນາວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳປະເຟດດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ກ້າວໜ້າຂຶ້ນເລື້ອຍໆ.

ສະຫະັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ປະກອບດັ່ງຍ:

1. ສະຫະັນກິລາແຫ່ງຊາດ;
2. ສະຫະັນກິລາຂັ້ນແຂວງ.

ສໍາລັບ ເມືອງ, ແຫດສະບານ, ນະຄອນ ທີ່ມີຄວາມຝ່ອມ ແລະ ມີເງື່ອນໄຂຄົບຖ້ວນ ກໍສາມາດສ້າງຕັ້ງສະຫະັນກິລາຂອງຕົນ.

ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ເຄື່ອນໄຫວຂອງສະຫະັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງໜາກ.

ມາດຕາ 76 (ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງສະຫະັນກິລາແຫ່ງຊາດ

ສະຫະັນກິລາແຫ່ງຊາດ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ກັ່ງນີ້:

1. ເປັນຄົວແທນຂອງຊາດ ເຜື່ອເຄື່ອນໄຫວວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນລະດັບອະນຸພາຜົ່ນ, ພາກົ່ນ ແລະ ສາກົນ;

2. ຜັດທະນານກົລາ, ບຸກຄະລາກອນກົລາ, ໂຄງລ່າງຝຶ່ນຖານ, ສະຫນອງພາຫະນະ, ວັດຖຸປະກອນປະເພດກົລາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
3. ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນກົລາ-ກາຍຍະກຳໃນລະດັບຊາດ, ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກິນ;
4. ຈັດການແຂ່ງຂັນກົລາ-ກາຍຍະກຳໃນລະດັບຊາດ, ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກິນ ຢູ່ ສປປ ລາວ;
5. ປະສານສົມທິບກັບ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກົລາ ເພື່ອຜັດທະນາກົລາ-ກາຍຍະກຳ ປະເພດຕ່າງໆ ໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານສາກິນທີ່ລະກ້າວ;
6. ສົມທິບກັບ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກົລາ ກຽມເຂົ້າຮ່ວມງານແຂ່ງຂັນກົລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນລະດັບອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກິນ ຫຼື ການເປັນເຈົ້າພາບງານກົລາ-ກາຍຍະກຳ ລະດັບຕ່າງໆ;
7. ຮ່ວມມື, ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກສັງຄົມ, ສະຫະັນກົລາ, ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກິນ ເພື່ອຜັດທະນາກົລາ-ກາຍຍະກຳຂອງຊາດ;
8. ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອ ສະຫະັນກົລາ-ກາຍຍະກຳຂັ້ນແຂວງ;
9. ຖືກຄົດເລືອກເຂົ້າໃນຄະນະບໍລິຫານງານຂອງສະຫະັນກົລາ ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກິນ;
10. ສະເໜີປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ແລະ ລົງວິໄນ ຕໍ່ນັກກົລາ, ບຸກຄະລາກອນກົລາ-ກາຍຍະກຳ;
11. ຮຽກໂຣມປະຊຸມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມວຽກງານກົລາ-ກາຍຍະກຳ;
12. ພົວັນ, ຮ່ວມມືກັບສະຫະັນກົລາ ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກິນ ເພື່ອຜັດທະນາກົລາ-ກາຍຍະກຳ ຂອງຊາດ;
13. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານກົລາ-ກາຍຍະກຳ ຕໍ່ຂັ້ນທີ່ຂອງຕົນຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
14. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 77 (ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ຂອງສະຫະັນກົລາຂັ້ນແຂວງ
ສະຫະັນກົລາຂັ້ນແຂວງ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນດັ່ງນີ້:

1. ຄົດເລືອກ, ຜິກແຍບ, ຜິກຊ້ອມ, ທິດສອບນັກກົລາຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນກົລາ-ກາຍຍະກຳ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ;
2. ຈັດການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຜັດທະນາ ນັກກົລາ ແລະ ບຸກຄະລາກອນກົລາ-ກາຍຍະກຳ ປະເພດກົລາທີ່ຕົນຮັບຜິດຊອບ;

3. ຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາ ປະຈຳປີ ແລະ ຈັດກິດຈະກຳ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຂັ້ນແຂວງ;
4. ບຸກລະດົມ, ຂົນຂວາຍ, ຊອກແຫຼ່ງທຶນ ເຜືອການເຄື່ອນໄຫວກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຂັ້ນແຂວງ;
5. ສະເໜີປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ແລະ ລົງວິໄນ ຕໍ່ນັກກິລາ, ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
6. ຮຽກໄຮມປະຊຸມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
7. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ຂັ້ນເທິງຂອງຕົນຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
8. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ໜ້າມ 4 ສະຫະັນກິລາມະຫາວິທະຍາໄລລາວ

ມາດຕາ 78 (ໃຫຍ່) ສະຫະັນກິລາມະຫາວິທະຍາໄລລາວ

ສະຫະັນກິລາມະຫາວິທະຍາໄລລາວ ຊື່ຫຍໍ່ວ່າ “ສກາມລ” ເປັນອີງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ກ່ຽວກັບ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຂອງນັກສຶກສາມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ອາຊີວະສຶກສາ, ມີພາລະບົດບາດເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ພັດທະນາວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນສະຖານການສຶກສາຂັ້ນສູງ.

ມາດຕາ 79 (ໃຫຍ່) ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງສະຫະັນກິລາມະຫາວິທະຍາໄລລາວ

ສະຫະັນກິລາມະຫາວິທະຍາໄລລາວ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າແຜນຝັດທະນາວຽກງານກິລາມະຫາວິທະຍາໄລລາວ ໃຫ້ ສອດຄ່ອງກັບລະບຽບການຂອງຄະນະກຳມະການໂຄແລມປົກສາກົນ, ສະຫະັນກິລາມະຫາວິທະຍາໄລລະດັບ ອະນຸພາກຝັ້ນ, ພາກຝັ້ນ ແລະ ສາກົນ;
2. ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ວຽກງານກິລາມະຫາວິທະຍາໄລລາວ ໃນສະຖານການສຶກສາຂັ້ນສູງ ແລະ ສັງຄົມ ໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດ;
3. ຊຸກຍຸ, ສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາຂະບວນກິລາມະຫາວິທະຍາໄລລາວ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ;
4. ຮຽກໄຮມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມໃຫ້ຍຂອງຄະນະບໍລິຫານງານສະຫະັນກິລາມະຫາວິທະຍາໄລລາວ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາມະຫາວິທະຍາໄລລາວ;
5. ຈັດຕັ້ງ, ສ້າງຂະບວນການຝັດທະນາກິລາສະຖານການສຶກສາຂັ້ນສູງ ໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດ;
6. ສະເໜີຕໍ່ຂັ້ນເທິງຂອງຕົນ ເຜືອຂໍອະນຸຍາດຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາມະຫາວິທະຍາໄລລາວ ໃນທີ່ວປະເທດ;

7. ສະເໜີ ຂໍເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນກິລາປະເຟດຕ່າງໆ ໃນລະດັບການສຶກສາຂັ້ນສູງ ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກິນ;
8. ຕິດຕາມ, ກວດກາ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ສະເໜີການປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ຫຼື ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ບໍລິຫານ ແລະ ນັກກິລາ ຕາມກົດໝາຍ;
9. ສະເໜີ ຂໍນຳໃຊ້ສະໜາມກິລາແຫ່ງຕ່າງໆຕໍ່ຂັ້ນເທິງ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຂົ້າໃນການຝຶກຊ້ອມ ແລະ ແຂ່ງຂັນ;
10. ປະສານສົມທີບກັບຄະນະກຳມະການໂຄແລມປົກເຫ່ງຊາດ, ຄະນະກຳມະການພາຮາ ແລມປົກເຫ່ງຊາດ, ສະຫະັນກິລາແຫ່ງຊາດ, ສະຫະັນກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາມະຫາວິທະຍາໄລລາວ;
11. ຜົວັນ, ຮ່ວມມືກັບສະຫະັນກິລາມະຫາວິທະຍາໄລ ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກິນ ເພື່ອຝັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຂອງຊາດ;
12. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງສະຫະັນກິລາມະຫາວິທະຍາໄລລາວ ໃຫ້ຂັ້ນເທິງຂອງຕົນ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
13. ນໍາໃຊ້ສຶດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ໝວດທີ 5 ສະຫະັນກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ

ມາດຕາ 80 (ໃຫຍ່) ສະຫະັນກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ

ສະຫະັນກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ ມີຊື່ຫຍໍ່ວ່າ “ສກນລ” ແມ່ນ ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ກ່ຽວກັບກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ, ມີພາລະປິດບາດເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ຜັດທະນາວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳໃນໄຮງຮຽນ.

ມາດຕາ 81 (ໃຫຍ່) ສຶດ ແລະ ຊັ້ນທີ່ ຂອງສະຫະັນກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ

ສະຫະັນກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ ມີ ສຶດ ແລະ ຊັ້ນທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າແຜນຝັດທະນາວຽກງານກິລາ ຂອງສະຫະັນກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບລະບຽບການຂອງສະຫະັນກິລານັກຮຽນສາມັນສາກິນ;
2. ໄຄສະນາ ແຜຍແຜ່ ວຽກງານສະຫະັນກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ ໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດ;
3. ຊຸກຍຸ່ງ, ສິ່ງເສີມ ແລະ ຜັດທະນາຂະບວນກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ;
4. ຮຽກໂຮມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງຄະນະບໍລິຫານງານສະຫະັນກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາສາມັນລາວ;
5. ຈັດຕັ້ງ, ສ້າງຂະບວນການຝັດທະນາກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ ໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດ;
6. ສະເໜີຂໍອະນຸຍາດ ຈັດການແຂ່ງຂັນກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ ໃນທີ່ວປະເທດ;
7. ສະເໜີຂໍອະນຸຍາດ ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນກິລາປະເຟດຕ່າງໆ ໃນລະດັບສາມັນສຶກສາ ອະນຸພາກຝຶ່ນ, ພາກຝຶ່ນ ແລະ ສາກິນ;

8. ຕິດຕາມ, ກວດກາ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ສະເໜີ ການປະຕິບັດນະໄຍບາຍ ຫຼື ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລົງທານ ແລະ ນັກກິລາ ຕາມກົດໝາຍ;
9. ສະເໜີຂຶ້ນນຳໃຊ້ສະຫຸມກິລາແຫ່ງຕ່າງໆຕໍ່ຂັ້ນເທິງ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊົ້າໃນການຝຶກຊຸ່ອມ ແລະ ແຂ່ງຂັ້ນ;
10. ປະສານສົມທິບັບຄະນະກຳມະການໂຄແລມປົກແຫ່ງຊາດ, ຄະນະກຳມະການກິລາພາຮາ ແລມປົກແຫ່ງຊາດ, ສະຫະຜັນກິລາແຫ່ງຊາດ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ;
11. ຜົວຜົນ, ຮ່ວມມືກັບການຈັດຕັ້ງພາຍໃນ, ຕ່າງປະເທດ, ອະນຸພາກຜົນ, ພາກຜົນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ;
12. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງສະຫະຜັນກິລານັກຮຽນສາມັນລາວ ໃຫ້ຂັ້ນເທິງຂອງຕົນ ຢ້າງເປັນປົກກະຕິ;
13. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ໜົວດັບທີ 6 ສະມາຄົມກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ມາດຕາ 82 (ປັບປຸງ) ສະມາຄົມກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ສະມາຄົມກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແມ່ນ ອີງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ທີ່ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ໂດຍກະຊວງ, ອີງການ, ອີງການປົກຄອງແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ແລະ ຮັບຮູ້ໂດຍກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ມີພາລະ ພົບບາດເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ຜັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ປະເັດຕ່າງໆຂອງຕົນ.

ສໍາລັບ ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງສະມາຄົມກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງໜາກ.

ມາດຕາ 83 (ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງສະມາຄົມກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ສະມາຄົມກິລາ-ກາຍຍະກຳ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ເຊົ້າຮ່ວມການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຜັດທະນາຂະບວນການກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນບັນດາກະຊວງ, ອີງການ ແລະ ອີງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ;
2. ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ໃຫ້ສັງຄົມຮູ້ໄດ້ຄຸນປະໂຫຍດຂອງກິລາ-ກາຍຍະກຳ, ມີຄວາມມັກ ແລະ ມິນ້າໃຈນັກກິລາ;
3. ສະຫັບສະຫຼຸນ ການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ການຝັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຢູ່ໃນຂະແໜງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ;
4. ຮຽກໂຮມ ແລະ ເຊົ້າຮ່ວມ ກອງປະຊຸມຂອງສະມາຄົມກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
5. ບຸກລະດົມ, ຂົນຂວາຍ, ຊອກແຫຼ່ງທຶນ ເຜື່ອເຄື່ອນໄຫວກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນສະມາຄົມຂອງຕົນ;
6. ເຊົ້າຮ່ວມການເຄື່ອນໄຫວ, ຜົວຜົນ, ຮ່ວມມືກັບການຈັດຕັ້ງກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ;

7. ສະເໜີການປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ຫຼື ມາດຕະການ ຕໍ່ຜູ້ບໍລິຫານ ແລະ ນັກກິລາ ຕາມກົດໝາຍ;
8. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ຂັ້ນເທິງຂອງຕົນຢ່າງເປັນປົກ ກະຕິ;
9. ນໍາໃຊ້ສຶດ ແລະ ປະຕິບັດໝໍາທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ໝວດທີ 7

ສະໄໝສອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ມາດຕາ 84 (ປັບປຸງ) ສະໄໝສອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ສະໄໝສອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ມີ ສອງປະເຟດ ດັ່ງນີ້:

1. ສະໄໝສອນກິລາ-ກາຍຍະກຳສະໜັກຫຼິ້ນ;
2. ສະໄໝສອນກິລາອາຊີບ.

ສະໄໝສອນກິລາ-ກາຍຍະກຳສະໜັກຫຼິ້ນ ແມ່ນ ການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ບຸກຄົນເປັນຜູ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ໂດຍໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ຈາກສະຫະຜັນ ຫຼື ສະມາຄົມກິລາ-ກາຍຍະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຂັ້ນນັ້ນ.

ສະໄໝສອນກິລາ-ກາຍຍະກຳສະໜັກຫຼິ້ນ ຕ້ອງເປັນສະມາຊີກຂອງສະຫະຜັນກິລາແຫ່ງຊາດ, ມີຄະນະບໍລິຫານງານ, ມິນັກກິລາ, ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ, ມີໂຄງລ່າງຜົ່ນຖານ, ວັດຖຸປະກອນ, ການເງິນ, ລະບຽບການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງສະໄໝສອນ.

ສະໄໝສອນກິລາອາຊີບ ແມ່ນ ການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ບຸກຄົນເປັນຜູ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ໂດຍໄດ້ຖືກຮັບຮອງຈາກສະຫະຜັນກິລາ-ກາຍຍະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳຂັ້ນນັ້ນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຜື່ອກໍ່ສ້າງ, ຜິກແອບນັກກິລາ ແລະ ແຂ່ງຂັ້ນເປັນອາຊີບ.

ສະໄໝສອນກິລາອາຊີບ ເປັນວິສາຫະກິດດ້ານກິລາ-ກາຍຍະກຳ.

ມາດຕາ 85 (ປັບປຸງ) ສຶດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງສະໄໝສອນ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ສະໄໝສອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ມີ ສຶດ ແລະ ຫ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຜັດທະນານັກກິລາ, ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ, ໂຄງລ່າງຜົ່ນຖານ, ສະຫນອງພາຫະນະ, ວັດຖຸປະກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ສະໄໝສອນຂອງຕົນ;
2. ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ຈັດແຂ່ງຂັ້ນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນລະດັບຕ່າງໆ;
3. ບຸກລະດົມ, ຂົນຂວາຍ, ຊອກແຫຼ່ງທຶນ ເຜື່ອການເຄື່ອນໄຫວກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນສະໄໝສອນຂອງຕົນ;
4. ສະເໜີປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ແລະ ລົງວິໄນຕໍ່ນັກກິລາ, ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
5. ຮຽກໂຮມປະຊຸມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມວຽກງານກິລາ;
6. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ຂັ້ນເທິງຂອງຕົນຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
7. ນໍາໃຊ້ສຶດ ແລະ ປະຕິບັດໝໍາທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ຝາກທີ V

ທຸລະກິດກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ມາດຕາ 86 ທຸລະກິດກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ທຸລະກິດກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແມ່ນ ການລົງທຶນຜົດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອເປັນການຫາລາຍໄດ້ ແລະ ຜົນຕອບແທນດ້ານເສດຖະກິດ ຂຶ່ງປະກອບດ້ວຍ:

1. ການເຄື່ອນໄຫວຈັດການແຂ່ງຂັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
2. ການຜະລິດ, ສົ່ງອອກ ແລະ ນໍາເຊົ້າເຕັກນິກ, ນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ, ພາຫະນະ, ວັດຖຸປະກອນ, ການອອກແບບ ແລະ ການສ້າງໂຄງລ່າງຝຶ່ນຖານກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
3. ການບໍລິການກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ.

ມາດຕາ 87 (ປັບປຸງ) ເງື່ອນໄຂການດໍາເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ການດໍາເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ ມີເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

1. ມີຖານະການເງິນ ເພື່ອສາມາດເຄື່ອນໄຫວ;
2. ມີສໍານັກງານຕັ້ງຢູ່ ສປປ ລາວ;
3. ມີໂຄງລ່າງຝຶ່ນຖານ, ພາຫະນະ, ວັດຖຸປະກອນ ຮັບໃຊ້ການເຄື່ອນໄຫວທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານ;
4. ມີບຸກຄະລາກອນທີ່ມີວິຊາສະເພາະທາງດ້ານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແລະ ບຸກຄະລາກອນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 88 (ປັບປຸງ) ການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ດໍາເນີນທຸລະກິດກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ມີຈຸດປະສົງດໍາເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຕ້ອງຂໍຂັ້ນທະບຽນວິສາຫະກິດນຳຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຂໍອະນຸຍາດທາງດ້ານວິຊາການນຳຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກິດໝາຍວ່າດ້ວຍວິສາຫະກິດ ແລະ ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ.

ມາດຕາ 89 (ໃໝ່) ການຜິຈາລະນາອະນຸຍາດດໍາເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຕ້ອງຜິຈາລະນາທາງດ້ານວິຊາການ ພາຍໃນເວລາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກິດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄໍາຮ້ອງເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 90 (ໃຫຍ່) ການໃຈ, ການຖອນ ຫຼື ການຢຸດເຊົາວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ອີງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ສາມາດໃຈການເຄື່ອນໄຫວ ຫຼື ຖອນໃບອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຖ້າວິສາຫະກິດ ຫຼື ສະໂມສອນ ບໍ່ເຄື່ອນໄຫວວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໄປຕາມຈຸດປະສົງ, ເນື້ອໃນ, ຮູບແບບ, ປະເພດກິລາ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ.

ໃນກໍລະນີທີ່ວິສາຫະກິດ ຫຼື ສະໂມສອນ ມີຈຸດປະສົງຢຸດເຊົາການເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຕ້ອງແຈ້ງເປັນລາຍລັກອັກສອນຢ່າງຊ້າ ສາມສົບວັນ ຕໍ່ຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 91 (ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ຜັນທະຂອງວິສາຫະກິດ ຫຼື ສະໂມສອນ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ວິສາຫະກິດ ຫຼື ສະໂມສອນ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ມີ ສິດ ແລະ ຜັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດຖືກຕ້ອງຕາມກິດໝາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງ ສປປ ລາວ;
2. ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຕາມກິດໝາຍ;
3. ປະຕິບັດຜັນທະເສຍພາສີ ແລະ ອາກອນ ໃຫ້ລັດຕາມກິດໝາຍ;
4. ຈ່າຍຄ່າທໍານຽມ ແລະ ຄ່າບໍລິການຕ່າງໆ ໃຫ້ລັດຕາມລະບຽບການ;
5. ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ຮຶດຄອງປະເພນີ, ວັດທະນະທຳອັນດິງມຂອງຊາດ, ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄວາມເປັນລະບຽບຮັບຮ້ອຍຂອງສັງຄົມ;
6. ປະກອບສ່ວນເຮັດໃຫ້ວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຂອງ ສປປ ລາວ ມີຄວາມກ້າວໜ້າ ແລະ ເຂັ້ມແຂງ;
7. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດຜັນທະອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກິດໝາຍ.

ພາກທີ VI

ຂໍ້ຕ້າມ

ມາດຕາ 92 (ປັບປຸງ) ຂໍ້ຕ້າມທີ່ໄປ

ທ້າມ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງອື່ນ ມີຜິດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ນໍາໃຊ້ການຫຼັ້ນ ແລະ ການແຂ່ງຂັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເຊື້ອການຜະນັນ;
2. ນໍາໃຊ້ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ທີ່ແຕະຕ້ອງເຖິງຜົນປະໂຫຍດ ຂອງລັດ, ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳ ຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ, ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ກຽດສັກສິ, ສຸຂະພາບ, ຊືວິດ, ຊັບສິນຂອງຜູ້ອື່ນ, ຜົນຄຸນນະທຳ, ຮຶດຄອງປະເພນີ ແລະ ວັດທະນະທຳອັນດິງມຂອງຊາດ;
3. ໃຊ້ອາລີມຮ້າຍດ່າ, ໃຊ້ຄວາມຫຍາບຊ້າ, ທ່າທິ ທີ່ບໍ່ເຫັນຈະສົມ, ນາບຊຸ່, ທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍຜູ້ອື່ນ ເປັນຕົ້ນ ນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນເວລາສະແດງ ແລະ ແຂ່ງຂັນ;
4. ຂັດຂວາງນັກກິລາ ແລະ ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເຊົ້າຮ່ວມການຝຶກແອບ, ຜິກຊ້ອມ, ສະແດງ ແລະ ແຂ່ງຂັນ;

5. ທຳລາຍພາຫະນະ, ວັດຖຸປະກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
6. ຈັດຕັ້ງການເຄື່ອນໄຫວກົດຈະກຳ ຫຼື ການແຂ່ງຂັນ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
7. ດັດແປງຮູບແບບ, ເນື້ອໃນ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຜົ້ນເມືອງຂອງລາວໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
8. ສ້າງອຸປະສົກ, ກົດຂວາງ ຫຼື ເມີນເສີຍຕໍ່ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ ຂອງພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
9. ໃຫ້, ເປັນສຶກງານໃນການໃຫ້ ແລະ ຮັບສິນບິນ;
10. ນຳໃຊ້ສານຕ້ອງໜ້າມ ແລະ ສິ່ງເສັບຕິດ ເຊົ້າໃນວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
11. ສວຍໃຊ້ສິດ, ຫ້າທີ່ ແລະ ຕໍ່ເຫັນ, ກົດໜ່ວງ, ຖ່ວງດຶງ, ຮຽກເອົາສິນບິນ ເຜື່ອຜົນປະໂຫຍດແກ່ຕົນ, ຄອບຄົວ ຫຼື ບຸກຄົນອື່ນ ຊຶ່ງສ້າງຄວາມເສຍຫາຍແກ່ຜົນປະໂຫຍດຂອງລັດ, ລວມໜຸ້ ຫຼື ບຸກຄົນອື່ນ;
12. ມີຜິດຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 93 (ປັບປຸງ) ຂໍ້ຫ້າມສໍາລັບນັກກິລາ

ຫ້າມນັກກິລາ ມີຜິດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ໃຊ້ສານຕ້ອງໜ້າມ, ພົວຜັນສິ່ງເສັບຕິດ ແລະ ສິ່ງລາມິກ, ອະນາຈານ ໃນເວລາຝຶກແອບ, ຝຶກຊ້ອມ, ສະແດງ ແລະ ການແຂ່ງຂັນ;
2. ເຈດຕະນາ ຫຼື ເມີນເສີຍ ເຮັດໃຫ້ເກີດການລົ້ມກິລາ;
3. ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ສຸຂະພາບ, ກຽດສັກສີ, ຊີວິດ, ຊັບສິນຂອງຄົນອື່ນ ໂດຍເຈດຕະນາ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ກະຕິກາ ການແຂ່ງຂັນ;
4. ຖືອົາການແຂ່ງຂັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເປັນການພະນັນ;
5. ໃຫ້ ແລະ ຮັບສິນບິນ, ສັ່ໂກງ ໃນການເຄື່ອນໄຫວກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເຮັດໃຫ້ເຊື່ອມເສຍກຽດສັກສີຂອງຕົນ, ທີມງານ ແລະ ປະເທດຊາດ;
6. ມີຜິດຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 94 (ປັບປຸງ) ຂໍ້ຫ້າມສໍາລັບພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ ແລະ ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ຫ້າມພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ ແລະ ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ມີ ຜິດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ສວຍໃຊ້ຕໍ່ເຫັນ, ຫ້າທີ່, ສິດໜ້າາດ ເຜື່ອຫາຜົນປະໂຫຍດແກ່ຕົນ, ຄອບຄົວ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນ;
2. ປະຕິບັດສິດ, ຫ້າທີ່ ເກີນຂອບເຂດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ;
3. ປະໜາດ, ເລີ່ມເລີ່ມ, ເມີນເສີຍ, ຂາດຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຫຼື ຂາດຈັນຍາບັນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເສຍຫາຍ ຕໍ່ລັດ, ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ;
4. ກົດໜ່ວງ, ຖ່ວງດຶງ ເອກະສານກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ;

5. ຂໍ້ເອົາ, ທວງເອົາ ຫຼື ຮັບເອົາສິນປິນ ຈາກບຸກຄົນ, ມີຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງອື່ນ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ;
6. ເປີດເຜີຍຄວາມລັບທາງລັດຖະການ;
7. ສອຍໃຊ້ກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເປັນການພະນັນ;
8. ມີຜິດຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະເມີດກິດໝາຍ.

- ມາດຕາ 95 (ປັບປຸງ) ຂໍ້ຫ້າມສໍາລັບຜູ້ດໍາເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ**
ຫ້າມຜູ້ດໍາເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ ມີ ຜິດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:
1. ດໍາເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບແຜນຝັດທະນາການກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຂອງຊາດ ຫຼື ທ້ອງຖິ່ນ;
  2. ດໍາເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ ທີ່ຜິດຕິກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ, ອິດຄອງປະເຜົນ, ວັດທະນະທຳອັນດີການຂອງຊາດ, ແຕະຕ້ອງເຖິງຄວາມໜັ້ນຄົງ ແລະ ເປັນຄວາມລະບຽບຮຽບຮ້ອຍຂອງສັງຄົມ;
  3. ດໍາເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອການພະນັນ, ສາມຕ້ອງຫ້າມ ຫຼື ສິ່ງເສບຕິດ;
  4. ໃຫ້ສິນປິນແກ່ພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ, ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່;
  5. ມີຜິດຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະເມີດກິດໝາຍ.

ພາກທີ VII

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການກວດກາວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ໜວດທີ 1

ການຄຸ້ມຄອງວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ມາດຕາ 96 (ປັບປຸງ) ອີງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ລັດຖະບານ ຄຸ້ມຄອງວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຢ່າງລວມສູນ ແລະ ເປັນເອກະພາບ ໃນ ທົ່ວປະເທດ ໂດຍມອບໃຫ້ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໂດຍກິງ ແລະ ເປັນເຈົ້າການ ປະສານສົມບິບກັບກະຊວງ, ອີງການ, ຂະແໜງການອື່ນ ແລະ ອີງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ.

ອີງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ;
2. ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ;
3. ຫ້ອງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ເມືອງ, ແກຊະບານ, ນະຄອນ.

ມາດຕາ 97 (ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຄົ້ນຄວ້າ ສ້າງ ນະໂໄຍບາຍ, ແຜນຢຸດທະສາດ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ, ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການຝັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອສະເໜີຕໍ່ລັດຖະບານຝີຈາລະນາ;
2. ຜົນຂະຫຍາຍນະໂໄຍບາຍ, ແຜນຢຸດທະສາດ ແລະ ກິດໝາຍ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເປັນ ແຜນການ, ແຜນງານ, ໂຄງການ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
3. ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ນະໂໄຍບາຍ, ແຜນຢຸດທະສາດ, ກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ, ມະຕີ, ຄໍາສັ່ງຂອງລັດຖະບານ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແລະ ຊັ້ນໆການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
4. ປັບປຸງ, ບຸລະນະກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແກ່ສຸນກາງລົງຮອດທ້ອງຖິ່ນ. ຄຸ້ມຄອງ, ກໍ່ສ້າງຖຸນແຫຼວຜະນັກງານ-ລັດຖະກອນ, ບຸກຄະລາກອນ ແລະ ນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ປະເພດຕ່າງໆ ລວມທັງນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳຄົນຝັກການ ຕາມກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ;
5. ແຕ່ງຕັ້ງ, ປັບປຸງ, ສັບຂ້ອນ, ເລືອກເຝັ້ນ, ຍົກຍ້າຍ, ປະຕິບັດນະໂໄຍບາຍ ແລະ ລົງວິໄນຕໍ່ຜະນັກງານ-ລັດຖະກອນ, ບຸກຄະລາກອນ ແລະ ນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ທີ່ຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
6. ສ້າງສຸນຝັກກິລາ, ສະໂມສອນ ແລະ ໂຮງຮຽນຜອນສະຫວັນກິລາ-ກາຍຍະກຳລະດັບຊາດ;
7. ອະນຸຍາດການຈັດຕັ້ງການແຂ່ງຂັນ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ປະເພດຕ່າງໆ ຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ຕາມຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
8. ຄົ້ນຄວ້າ, ສະເໜີລັດຖະບານ ເພື່ອຂໍອະນຸຍາດຈັດການແຂ່ງຂັນ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມງານ ມະຫາງຳ ກິລາເຫັ່ງຊາດ, ກິລາຄົນຝັກການທີ່ວປະເທດ, ກິລານັກຮຽນມັດທະຍົມສຶກສາທີ່ວປະເທດ, ກິລາ ມະຫາວິທະຍາໄລລາວ, ກິລາຊີເກມ, ກິລາເອຂຽນຕົມ ແລະ ກິລາໂອແລມປົກເກມ;
9. ກໍ່ສ້າງ, ຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້ ໂຄງລ່າງຝື້ນຖານ, ສະຖານທີ່ຝົກແອບ, ຜິກຊ້ອມການແຂ່ງຂັນ, ພາຫະນະ, ວັດຖະກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ, ຖົບປະມານຂອງຕົນ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ;
10. ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານຮັບຜິດຊອບຄຸ້ມຄອງສະຫຼາມກິລາ-ກາຍຍະກຳລະດັບຊາດ;
11. ລະດົມການສະໜັບສະໜູນທຶນຮອນຈາກສັງຄົມ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ເພື່ອຝັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
12. ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ ວິທະຍາສາດ, ເຕັກນິກ, ຍຸດທະວິທີ, ການແພດ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແລະ ແນະນຳ, ເຜີຍແຜ່ ໃຫ້ແກ້ໄສງ້າງຄົມ ເປັນຕົ້ນ ຢູ່ສະຖານການສຶກສາ ແລະ ສະຖາບັນກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
13. ຊັ້ນໆ, ແນະນຳ, ເຜີຍແຜ່ດ້ານວິຊາການໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນທົ່ວປະເທດ;
14. ອະນຸຍາດການສ້າງຕັ້ງ, ປັບປຸງ ຫຼື ຍຸບເລົກສະຫະຝັນກິລາເຫັ່ງຊາດ;
15. ຮັບຮູ້ ການສ້າງຕັ້ງ, ປັບປຸງ ຫຼື ຍຸບເລົກສະໂມສອນ, ສະຫະຝັນກິລາຂັ້ນແຂວງ;
16. ສະເໜີລັດຖະບານ ເພື່ອຮັບຮອງການສ້າງຕັ້ງ, ປັບປຸງ ຫຼື ຍຸບເລົກ ຄະນະກຳມະການໂອແລມປົກແຫ່ງຊາດລາວ, ຄະນະກຳມະການພາຮາແລມປົກແຫ່ງຊາດລາວ;
17. ຮຽກໂຮມປະຊຸມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ;

18. ເຊັ່ນສັນຍາ, ອະນຸສັນຍາກັບຕ່າງປະເທດ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ເພື່ອການຊ່ວຍເຫຼືອ, ການຮ່ວມມື ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ບິນຜົ່ນຖານການເຫັນດີຂອງລັດຖະບານ;
19. ຜິວຜັນ, ຮ່ວມມື ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ກັບບັນດາປະເທດໃນອະນຸພາກ ຜົ່ນ, ພາກຜົ່ນ ແລະ ສາກົນ;
20. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ລັດຖະບານ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
21. ນໍາໃຊ້ສຶດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 98 (ປັບປຸງ) ສຶດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ມີ ສຶດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຜັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
2. ຄົ້ນຄວາ, ວາງແຜນການ, ໂຄງການຝັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ພາຍໃນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ເພື່ອສະເໜີຂັ້ນເທິງຂອງຕົນອະນຸຍາດ ແລ້ວຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
3. ສົມທິບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄົ້ນຄວາສະເໜີສ້າງຕັ້ງ, ປັບປຸງ ຫຼື ຍຸບເລີກສະມາ ຄົມກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອໃຫ້ຂັ້ນເທິງຝິຈາລະນາ;
4. ອະນຸຍາດສ້າງຕັ້ງ, ປັບປຸງ ຫຼື ຍຸບເລີກ ສະຫະພັນກິລາ, ສະໄມສອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ພາຍໃນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ;
5. ສະເໜີແຕ່ງຕັ້ງ, ສັບຊອນ, ຍົກຍ້າຍ, ປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ແລະ ລົງວິໄນ ຕໍ່ຜະນັກງານ-ລັດຖະກອນ, ບຸກຄະລາກອນ ແລະ ນັກກິລາ-ກາຍຍະກຳ ທີ່ຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ຫຼື ສະເໜີຕໍ່ຂັ້ນເທິງຝິຈາລະນາ;
6. ຊົ້ນໆ, ແນະນໍາ, ເຜີຍແຜ່ ວິຊາການກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ແກ່ຫ້ອງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ເມືອງ, ແກສະບານ, ນະຄອນ, ຮາກາຖານ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
7. ປະສານສົມທິບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຄັດເລືອກ, ຜິກແຍບ, ຜິກຊ້ອມ, ທິດສອບ, ສ້າງ, ບໍລິຈຸນດ້ານວິຊາການໃຫ້ແກ່ນັກກິລາ, ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ພ້ອມທັງຈັດການແຂ່ງຂັນ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນລະດັບຕ່າງໆ;
8. ຮຽກໂຮມປະຊຸມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນຫ້ອງຖິ່ນ ຂອງຕົນ;
9. ຄຸ້ມຄອງ, ຜັດທະນາ, ນໍາໃຊ້ ໂຄງລ່າງຜົ່ນຖານ, ພາຫະນະ, ວັດຖະກອນ, ວົບປະມານ ຂອງກິລາ-ກາຍຍະກຳໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ;
10. ສະເໜີສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານຮັບຜິດຊອບຄຸ້ມຄອງສະຫນາມກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
11. ລະດົມການສະໜັບສະໜູນທຶນຮອນຈາກສັງຄົມ ເພື່ອຜັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນ ຫ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ;
12. ຜິວຜັນຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຕາມການມອບ ພ້າຍຂອງຂັ້ນເທິງ;

13. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ກະຊວງສຶກສາທີ່
ການ ແລະ ກິລາ ແລະ ອົງການປົກຄອງແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
14. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 99 (ບັບປຸງ) ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຂອງຫ້ອງການສຶກສາທີ່ການ ແລະ ກິລາ ເມືອງ, ແກສະບານ, ນະຄອນ
ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຫ້ອງການສຶກສາທີ່ການ ແລະ ກິລາ ເມືອງ,
ເກົດສະບານ, ນະຄອນ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໄຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກຽວ
ກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
2. ຄົ້ນຄວ້າ, ວາງແຜນການ, ໂຄງການຝັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອສະເໜີຕໍ່ຂັ້ນເທິງ
ຂອງຕົນອະນຸມັດແລ້ວຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
3. ສົມທິບກັບພາກສ່ວນທີ່ກຽວຂ້ອງ ຄົ້ນຄວ້າ ສະເໜີສ້າງຕັ້ງ, ບັບປຸງ ຫຼື ຍຸບເລີກ
ສະໂມສອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເພື່ອໃຫ້ຂັ້ນເທິງຝິຈາລະນາ;
4. ຮັບຮູ້ການສ້າງຕັ້ງ, ບັບປຸງ ຫຼື ຍຸບເລີກ ຫ່ວຍກິລາ-ກາຍຍະກຳຮາກຖານ;
5. ສະເໜີແຕ່ງຕັ້ງ, ສັບຊ້ອນ, ຍົກຍ້າຍ, ປະຕິບັດນະໄຍບາຍ ແລະ ລົງວິໄນ ຕໍ່ພະນັກງານ-
ລັດຖະກອນ, ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຕໍ່ຂັ້ນເທິງ ເພື່ອຝິຈາລະນາ;
6. ຊັ້ນນຳ, ແນະນຳ, ເຜີຍແຜ່ ວິຊາການກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ແກ່ສະໂມສອນ, ຫ່ວຍກິລາ-
ກາຍຍະກຳຮາກຖານ;
7. ປະສານລືມທິບກັບພາກສ່ວນທີ່ກຽວຂ້ອງໃນການ ຕັດເລືອກ, ຜິກແອບ, ຜິກຊ້ອມ,
ທິດສອບ, ສ້າງ, ບໍາລຸງດ້ານວິຊາການໃຫ້ແກ່ນັກກິລາ, ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຜ້ອມຫັງຈັດການ
ແຂ່ງຂັນ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນກິລາລະດັບຕ່າງໆ;
8. ອຽກໂຮມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃນຫ້ອງຖິ່ນ
ຂອງຕົນ;
9. ຄຸ້ມຄອງ, ພັດທະນາ, ນໍາໃຊ້ ໂຄງລ່າງຝຶ່ນຖານ, ພາຫະນະ, ວັດຖຸປະກອນ, ງົບປະ
ມານກິລາ-ກາຍຍະກຳໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ;
10. ລະດົມການສະຫັບສະຫຼຸນທຶນຮອນຈາກສັງຄົມ ເພື່ອຝັດທະນາກິລາ-ກາຍຍະກຳ;
11. ສະຫຼຸບ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໃຫ້ຝະແນກສຶກສາທີ່
ການ ແລະ ກິລາ ແລະ ອົງການປົກຄອງເມືອງ, ແກສະບານ, ນະຄອນ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
12. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 100 (ໃໝ່) ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ຂອງກະຊວງ, ອົງການ, ຂະແໜງການອື່ນ ແລະ ອົງການປົກຄອງຄອງຖິ່ນ
ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ບັນດາກະຊວງ, ອົງການ, ຂະແໜງການອື່ນ
ແລະ ອົງການປົກຄອງທີ່ອື່ນ ທີ່ກຽວຂ້ອງ ມີ ສິດ ແລະ ຫ້າທີ່ ປະສານສົມທິບ ແລະ ຮ່ວມມືກັບຂະ
ແໜງການສຶກສາທີ່ການ ແລະ ກິລາ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບ
ຂອງຕົນ.

ໝວດທີ 2

ການກວດກາວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ມາດຕາ 101 (ປັບປຸງ) ອີງການກວດກາວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ອີງການກວດກາວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ອີງການກວດກາພາຍໃນ ຊຶ່ງແມ່ນອີງການດຽວກັນກັບອີງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 96 ຂອງກິດໝາຍສະບັບນີ້;

2. ອີງການກວດກາພາຍນອກ ຊຶ່ງແມ່ນສະພາເຫຼຸ່າຊາດ, ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນແຂວງ, ອີງການກວດກາລັດແຕ່ລະຂັ້ນ, ອີງການກວດສອບແຫ່ງລັດ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ສະຫະຜັນນັກຮືບເກົ່າລາວ, ອີງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ສື່ມວນຊົນ ແລະ ຜິນລະເມືອງ ຕາມພາລະບົດບາດຂອງຕົນ.

ມາດຕາ 102 (ປັບປຸງ) ເນື້ອໃນການກວດກາ

ເນື້ອໃນການກວດກາ ວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ການປະຕິບັດນະໂຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ກິດໝາຍ, ແຜນການ, ແຜນງານ, ໄຄງການ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ;

2. ການເຄື່ອນໄຫວຂອງການຈັດຕັ້ງ, ພະນັງານ-ລັດຖະກອນ ແລະ ບຸກຄະລາກອນກິລາ-ກາຍຍະກຳ;

3. ການແກ້ໄຂຄໍາສະເໜີຂອງ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ກ່ຽວກັບວຽກງານ ກິລາ-ກາຍຍະກຳ.

ມາດຕາ 103 (ປັບປຸງ) ຮູບການກວດກາ

ການກວດກາ ວຽກງານກິລາ-ກາຍຍະກຳ ມີສາມຮູບການ ດັ່ງນີ້:

1. ການກວດກາຕາມລະບົບປົກກະຕິ;

2. ການກວດກາ ໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ;

3. ການກວດກາແບບກະທັນທັນ.

ການກວດກາຕາມລະບົບປົກກະຕິ ແມ່ນ ການກວດກາທີ່ດຳເນີນໄປຕາມແຜນການຢ່າງ ເປັນປະຈຳ ແລະ ມີການກຳນົດເວລາທີ່ແມ່ນອນ.

ການກວດກາໄດ້ມີການແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ ແມ່ນ ການກວດການອກແຜນການ ເມື່ອ ເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ ຊຶ່ງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຖືກກວດກາຮູ້ລ່ວງໜ້າ.

ການກວດກາແບບກະທັນທັນ ແມ່ນ ການກວດກາຮືບດ່ວນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຖືກກວດກາຮູ້ລ່ວງໜ້າ.

ໃນການດຳເນີນການກວດການນັ້ນຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມກິດໝາຍຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ຝາກທີ VIII

ວັນກິລາ-ກາຍຍະກຳແຫ່ງຊາດ, ວົບປະມານ, ເຄື່ອງໝາຍ ແລະ ເຄື່ອງແບບກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ມາດຕາ 104 (ປັບປຸງ) ວັນກິລາ-ກາຍຍະກຳແຫ່ງຊາດ

ວັນທີ 13 ກໍລະກົດ 1966 ເປັນວັນສ້າງຕັ້ງກິລາ-ກາຍຍະກຳແຫ່ງຊາດ, ແຕ່ລະປີ ຢູ່ສູນ
ກາງ ແລະ ທັງທີ່ນີ້ ໃຫ້ຈັດຕັ້ງການສະເໜີມສະຫຼອງວັນດັ່ງກ່າວ ດ້ວຍຮູບການຕ່າງໆທີ່ເໝາະສົມ.

ມາດຕາ 105 (ໃຫ້) ວົບປະມານ

ວົບປະມານທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກການກິລາ-ກາຍຍະກຳ ແມ່ນ ວົບປະມານແຫ່ງລັດ ທີ່ຈັດສັນ¹
ໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການສຶກສາທີ່ການ ແລະ ກິລາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສຶກສາ ໂດຍມີ
ສາລະບານສະແພາ.

ມາດຕາ 106 ເຄື່ອງໝາຍກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ເຄື່ອງໝາຍກິລາ-ກາຍຍະກຳ ເປັນຮູບທວນໄຟ, ສີແດງກວມທົວນາກສືຄຳ, ມີສັນຍາລັກທາງແລ້ວ
ຢູ່ເບື້ອງລຸ່ມ, ມີໜັງສີເປັນພາສາຟຣີ “LAOS”.

ມາດຕາ 107 ເຄື່ອງແບບກິລາ-ກາຍຍະກຳ

ເຄື່ອງແບບກິລາ-ກາຍຍະກຳ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງໆທາງ.

ຝາກທີ IX

ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ ແລະ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ມາດຕາ 108 (ປັບປຸງ) ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຜົນງານດີເກັ່ນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍ
ສະບັບນີ້ ຈະໄດ້ຮັບການຢ້ອງຢືນ ຫຼື ນະໂຍບາຍອື່ນ ຕາມລະບຽບການ.

ມາດຕາ 109 (ປັບປຸງ) ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ເປັນຕົ້ນ ຂໍ້ຫ້າມ ຊຶ່ງ
ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍແກ່ຜົນປະໂຫຍດຂອງລັດ, ສັງຄົມ ຫຼື ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງຜົນລະເມືອງ
ຈະຖືກສຶກສາອົບຮົມ, ກ່າວເຕືອນ, ລົງວິໄນ, ປັບໃໝ, ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍທາງແພງ ຫຼື ຖືກລົງໂທດທາງ
ອາຍາ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີເບົາ ຫຼື ຫັນກ.

ມາດຕາ 110 (ໃໝ່) ມາດຕະການທາງອາຍາ ຕໍ່ການລົ້ມກຳລາ

ການລົ້ມກຳລາ ແມ່ນ ການຕົກລົງກັນໄວ້ລ່ວງໜ້າກ່ຽວກັບຜົນ ຂອງການແຂ່ງຂັນ ຢູ່ຢາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ກຸ່ມຄົນໃດໜຶ່ງ ລວມມີ ນັກກຳລາ, ຄູຟິກ, ກໍາມະການ ຕັດສິນ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນ ຊຶ່ງເປັນການທຳລາຍກຽດສັກສິ, ຊື່ສຽງຂອງວົງວົງການກຳລາ ແລະ ປະເທດຊາດ.

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນໃດ ໂດຍເຈດຕະນາ ຫາກໄດ້ສະເໜີໃຫ້, ເອົາໃຫ້ ຫຼື ສັນຍາວ່າຈະໃຫ້, ຮັບເອົາ, ທວງເອົາ, ຂໍເອົາ ຫຼື ຕົກລົງຮັບເອົາ ເງິນ, ຊັບສິ່ງຂອງ ຫຼື ຜົນປະໂຫຍດໃດໜຶ່ງ ໂດຍທາງກົງ ຫຼື ທາງ ອ້ອມ ເພື່ອລົ້ມກຳລາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນວັກທີ່ຂຶ້ນຂອງມາດຕານີ້ ກໍຈະຖືວ່າເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ໃນສະຖານການໃຫ້ສິນບິນ ຫຼື ການຮັບສິນບິນ ແລະ ຈະຖືກລົງໂທດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດ ຂໍມາຍອາຍາ.

ຝາກທີ X
ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ 111 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍ ສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 112 (ປັບປຸງ) ຜົນສັກສິດ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ພາຍຫຼັງ ປະການປະເທດ ແຫ່ງສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດຳລັດ ປະກາດໃຊ້ ແລະ ໄດ້ລົງຈິດໝາຍເຫດທາງລັດຖະການ ສີບຫ້າວັນ.

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ບໍ່ຮູ່ມີກົດໝາຍວ່າດ້ວຍກິລາ-ກາຍຍະກຳ ສະບັບເລກທີ 15/ສພຊ, ລົງວັນທີ 06 ກໍລະກົດ 2012.

ຂໍ້ກຳນົດ, ບົດບັນຍັດໃດ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍສະບັບນີ້ ລ້ວນແຕ່ຖືກຍິກເລີກ.

ປານີ ຢ່າຫຼືຕູ້